

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1996-1997

10 juli 1997

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

DECREET WIJZIGING DECREET RUIMTELIJKE PLANNING

RESOLUTIES ONTWERP RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN VLAANDEREN

Inhoud

Nr. 55

Donderdag 10 juli 1997
Morgenvergadering

Bericht van verhindering	1
Voorstel van decreet van de heren Ward Beysen en Patrick Lachaert houdende wijziging van het decreet van 24 juli 1996 houdende de ruimtelijke planning – 725 (1996-1997) – Nr. 1	
Voorstel van resolutie van de heren Pieter Huybrechts, Joris Van Hauthem en Jan Penris betreffende het advies met betrekking tot het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen – 728 (1996-1997) – Nr. 1	
Voorstel van resolutie van de heren Patrick Lachaert, Jaak Gabriels en Ward Beysen betreffende de vaststelling van het standpunt van het Vlaams Parlement aangaande het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen – 732 (1996-1997) – Nr. 1	
Voorstel van resolutie van mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche, de heren Joachim Coens, Carl Decaluwé, Michel Doomst, Bruno Tobback en Robert Voorhamme betreffende het standpunt over het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen – 733 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 4	
Algemene bespreking	1
Sprekers : de heren Ludo Sannen, Herman Lauwers, verslaggever, Carl Decaluwé en Patrick Lachaert, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche, de heren Jaak Gabriels, Bruno Tobback, Joachim Coens, Pieter Huybrechts en Michel Doomst	
Regeling van de werkzaamheden	38

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.
- De vergadering wordt geopend om 10.14 uur.

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHT VAN VERHINDERING

Emiel Verrijken : gezondheidsredenen.

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Ward Beysen en Patrick Lachaert houdende wijziging van het decreet van 24 juli 1996 houdende de ruimtelijke planning
– 725 (1996-1997) – Nr. 1

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Pieter Huybrechts, Joris Van Hauthem en Jan Penris betreffende het advies met betrekking tot het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen
– 728 (1996-1997) – Nr. 1

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Patrick Lachaert, Jaak Gabriels en Ward Beysen betreffende de vaststelling van het standpunt van het Vlaams Parlement aangaande het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen
– 732 (1996-1997) – Nr. 1

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche, de heren Joachim Coens, Carl Decaluwé, Michel Doomst, Bruno Tobback en Robert Voorhamme betreffende het standpunt over het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen
– 733 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking

De voorzitter : Ik stel voor om de bespreking van de voorstellen van resolutie samen te behandelen met de algemene bespreking van het voorstel van decreet.

Is het parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

Dames en heren, aan de orde zijn het voorstel van decreet van de heren Beysen en Lachaert houdende wijziging van het decreet van 24 juli 1996 houdende de ruimtelijke planning, het voorstel van resolutie van de heren Huybrechts, Van Hauthem en Penris betreffende het advies met betrekking tot het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, het voorstel van resolutie van de heren Lachaert, Gabriels en Beysen betreffende de vaststelling van het standpunt van het Vlaams Parlement aangaande het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en het voorstel van resolutie van mevrouw Tyberghien-Vandenbussche, de heren Coens, Decaluwé, Doomst, Tobback en Voorhamme betreffende het standpunt over het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Het voorstel van resolutie van de heren Huybrechts, Van Hauthem en Penris betreffende het advies met betrekking tot het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen luidt als volgt :

Het Vlaams Parlement,

- na kennisname van het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen ;
- gelet op artikel 8, § 3, 5°, van het decreet houdende organisatie van de ruimtelijke planning ;
- vraagt de Vlaamse regering het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen als volgt aan te passen :

1° wat het grootstedelijk gebied Brussel betreft :

- A. overwegende dat omwille van politieke, institutionele, taalkundige, culturele, strategische, stedenbouwkundige en psychologische redenen geen enkele van de Vlaamse gemeenten rond Brussel kan behoren tot het zogenaamde “grootstedelijk gebied Brussel” ;
- B. overwegende dat dit gebied bijgevolg beperkt moet blijven tot het grondgebied van het hoofdstedelijk gewest (19 gemeenten) ;
- C. overwegende dat alle gemeenten die aan het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest grenzen, moeten opgenomen worden in het buitengebied :

Voorzitter

- a) op blz. 39 bij de afbakening van de grootstedelijke gebieden de Vlaamse Rand rond Brussel te schrappen ;
- b) op blz. 62 en volgende de gebiedsspecifieke ontwikkelingsperspectieven voor de Vlaamse Rand rond Brussel te laten vallen ;

2° wat de minimale woondichtheden betreft :

alleszins het principe in te schrijven dat op geen enkele wijze onnodig schaarste op de markt van bouwgronden gecreëerd mag worden, zodat het kopen, bouwen en huren van een woning niet onnodig overdreven duur wordt gemaakt ;

3° wat de selectie van de poorten betreft :

in het beschikkend gedeelte als internationale luchthaven in te schrijven : Zaventem, Oostende, Deurne ;

4° wat de lijninfrastructuur betreft :

- a) op blz. 160 de bovenste alinea met betrekking tot de reservatiestroken te schrappen ;
- b) bij de selectie van de hoofdwegen de verbinding Turnhout-Geel-Aarschot in te schrijven.

Het voorstel van resolutie van de heren Lachaert, Gabriels en Beysen betreffende de vaststelling van het standpunt van het Vlaams Parlement aangaande het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen luidt als volgt :

Het Vlaams Parlement,

- gelet op het decreet van 24 juli 1996 houdende de ruimtelijke planning ;
- gelet op de voorlopige vaststelling van het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) door de Vlaamse regering op 24 juli 1996 ;
- gelet op het advies van de Vlaamse Commissie Ruimtelijke Ordening (VLACORO) van 23 juni 1997 bij het ontwerp van RSV ;

- overtuigd van de nood aan een trendbreuk inzake het ruimtelijke ordeningsbeleid ;
- overtuigd van de positieve eigenschappen van het structuurplanningsproces met betrekking tot het realiseren van de gewenste trendbreuk ;
- ervan uitgaande dat een trendbreuk slechts effectief kan gerealiseerd worden indien een zo ruim mogelijk draagvlak kan gevonden worden voor de gekozen beleidsopties ;
- vaststellende dat er bij het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen om en bij de 33.500 bezwaarschriften zijn ingediend ;
- vaststellende dat deze bezwaarschriften door VLACORO zijn gebundeld ;
- vaststellende dat het dient betreurd te worden dat deze bezwaarschriften geen individuele behandeling door VLACORO kregen, ondanks een dure informatiecampagne om iedereen te motiveren zijn inbreng met betrekking tot dit belangrijke beleidsonderwerp te doen ;
- vaststellende dat heel wat bezwaarschriften bijkomende aandachtspunten en knelpunten hebben aangebracht ten aanzien van de opties van het ontwerp van RSV ;
- vaststellende dat in het advies van VLACORO wijzigingen aan het ontwerp van RSV worden aanbevolen op basis van de ingediende bezwaarschriften ;
- overtuigd dat het weerhouden van deze wijzigingen verantwoord is wegens het ruime draagvlak ervan ;
- vraagt de Vlaamse regering
 1. wat betreft de algemene beoordeling van het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen
 - a) het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen in een bevattelijke taal om te zetten ;
 - b) het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen als algemeen referentiekader te hanteren bij het bepalen van de verschillende sectorale beleidsopties en bij het totstandbrengen van nieuwe sectorale wet- en decreetgeving ;

Voorzitter

- c) de inspraakmogelijkheden bij de verdere uitvoering van het RSV op Vlaams, provinciaal en gemeentelijk niveau uit te bouwen door structureel overleg en samenwerking tussen de verschillende betrokken partijen en dit met bijzondere aandacht voor de individuele burger ;
 - d) de vastgestelde contradicties tussen het RSV en bestaande sectorale regelgeving weg te werken ;
 - e) het subsidiariteitsbeginsel zo maximaal mogelijk te laten gelden bij de uitvoering van het RSV, de kennis en ervaring van de lokale besturen daarbij maximaal erkennend en honorierend ;
 - f) de nodige aandacht te besteden aan het grensoverschrijdende karakter van de ruimtelijke ordening ;
 - g) aan de bestaande behoefte aan handleidingen tegemoet te komen door zo snel mogelijk de vereiste teksten aan de ondergeschikte besturen ter beschikking te stellen, met de uitdrukkelijke aandacht voor de rechtszekerheid (hetzij via dwingende bepalingen met juridische gevolgen, hetzij via informatie zonder juridische gevolgen) ;
 - h) op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voldoende middelen te voorzien teneinde de administraties in de verschillende bestuursniveaus zowel kwantitatief als kwalitatief uit te bouwen voor de uitvoering van het RSV ;
 - i) in afwachting van het definitief goedkeuren van het RSV en van de definitieve uitvoeringsplannen, een moratorium in te voeren op nieuwe sectorale decretale regelgevingen die het ruimtelijke beleid in het algemeen en het RSV in het bijzonder zowel verticaal als horizontaal doorkruisen ;
 - j) ter ondersteuning van de verdere opvolging en uitvoering van het RSV een dynamische inventaris van het huidige grondgebruik op te maken ;
- 2. wat betreft het Informatief Gedeelte – Bestaande Ruimtelijke Structuur en Prognoses
 - a) recentere gegevens op basis van wetenschappelijk onderzoek in te voegen en aldus de beleidsopties in voorkomend geval aan de gewijzigde omstandigheden aan te passen ;
 - b) in de toekomst het voorbereidend werk nog grondiger uit te voeren en nog meer duidelijkheid te verschaffen bij de verschillende keuzes inzake prognoses en methodiek ;
 - 3. wat betreft het Richtinggevende Gedeelte – Gewenste Ruimtelijke Structuur
 - a) de afbakening van het “grootstedelijk gebied Vlaamse rand rond Brussel” te herzien ; in het kader van die herziening de betrokken Vlaamse gemeenten of delen ervan te laten afbakenen als afzonderlijke stedelijke gebieden, die zowel onderling als met Brussel interfereren en niet langer als deel van het Brusselse grootstedelijk gebied ; binnen die betrokken stedelijke gebieden ook de optie te voorzien om delen ervan af te bakenen als buitengebied ;
 - b) uitdrukkelijk aan te geven dat de opsomming van de gemeenten in het richtinggevende gedeelte, in het kader van de afbakening van de stedelijke gebieden, indicatief is ;
 - c) de cijfers inzake de behoefte aan bijkomende woningen in 2007 aan de reële cijfers met betrekking tot de bouwactiviteiten van de laatste zes jaren aan te passen ;
 - d) bij de bepaling van de behoefte aan bijkomende woningen tevens met de gemeentelijke woningbehoeftenstudies rekening te houden ;
 - e) bij de evaluatie van de woningbehoeftenstudies enkel rekening te houden met de reël beschikbare onbebouwde percelen ;
 - f) de toepassing van de verdeling van de behoefte aan bijkomende woonegelegenheden op te schorten en in functie van de nieuwe gegevens te herzien ;

Voorzitter

- g) de notie van minimale woningdichtheden niet langer te weerhouden ;
 - h) een gelijktijdige en snelle afbakening van alle stedelijke gebieden volgens eenzelfde methodiek tot stand te brengen ;
 - i) in het buitengebied de mogelijkheid te voorzien om bestaande verouderde woningen aan de normen van de basiswoonkwaliteit aan te passen ;
 - j) de notie van uitdoving van gebiedsvreemde bebouwing in gebieden van natuurlijke structuur niet langer te weerhouden ;
 - k) de relatie tussen het RSV en de bestaande sectorale wetgeving die betrekking heeft op de natuurlijke structuur, meer rechtszeker te maken en mogelijke contradicties, vooral in de agrarische gebieden, weg te werken ;
 - l) met betrekking tot de zones voor de bestaande openluchtrecreatieve verblijven de volgende regeling in te voeren :
 - 1) ingeval van verenigbaarheid met de ruimtelijke draagkracht van het gebied : behoud van legale verblijven en regularisatie van illegale verblijven ;
 - 2) ingeval van onverenigbaarheid met de ruimtelijke draagkracht van het gebied : verplaatsing van legale verblijven en verwijdering van illegale verblijven ;
 - m) extra aandacht te besteden aan en bijzondere voorzieningen te treffen voor mestverwerkende bedrijven in de agrarische structuur ;
 - n) de selectie van economische knooppunten te herzien op basis van de recentste gegevens inzake de toe te passen selectiecriteria ;
 - o) het apart voorzien van 500 ha voor historisch gegroeide bedrijven binnen het globale cijfer van 10.000 ha bedrijventerreinen niet langer te weerhouden ;
 - p) een inventaris op te maken van de voorziene 10.000 ha bedrijventerreinen en een actuele opgave te doen van de desaffectatie van niet in aanmerking komende bedrijventerreinen ;
 - q) het hechten van verschillende soorten milieuvergunningen aan de verschillende soorten bedrijventerreinen in het kader van de vereiste coördinatie tussen het RSV en de bestaande sectorale wet- en decreetgeving ;
 - r) voor gemeenten die niet als economisch knooppunt zijn geselecteerd, garanties te voorzien voor het functioneren van de bestaande economische activiteiten zoals KMO's en/of familiale bedrijven ;
 - s) het schrappen van de reservatiestroken op de bestaande gewestplannen voor nog aan te leggen wegen, die in het RSV niet als hoofdweg geselecteerd zijn, niet langer te weerhouden ;
 - t) de bouw- en gebruiksvrije strook langs hoofd- en primaire wegen te beperken tot 30 meter teneinde bestaande particuliere en bedrijfsgebouwen niet in het gedrang te brengen ;
 - u) de categorisering van de spoorweglijnen voor personen- en goederenvervoer te herzien en op de reeds vastgelegde Vlaamse beleidsopties te enten ;
4. wat betreft de Bindende Bepalingen
- a) de bestaande niet-vergunde gebouwen van vóór de inwerkingtreding van de wet van 29 maart 1962 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, en de gebouwen waarop het beginsel van de meerwaarde is toegepast, juridisch hetzelfde statuut als de vergunde gebouwen te verschaffen ;
 - b) de Vlaamse Rand rond Brussel te schrappen als grootstedelijk gebied en de betrokken gemeenten of delen ervan als afzonderlijke stedelijke gebieden en buitengebieden volgens hun ruimtelijke coherentie te selecteren ;
 - c) vast te leggen dat de afbakening van de stedelijke gebieden, zowel door het Vlaamse Gewest als door de provincies,

Voorzitter

op een snelle wijze en gelijktijdig voor alle stedelijke gebieden zal gebeuren ;

- d) de verdeling van de behoefte aan bijkomende woongelegenheden in de stedelijke gebieden en in het buitengebied te herzien op basis van de meest recente cijfers ;
- e) een bepaling op te nemen ten aanzien van de te voorziene ruimte voor sportinfrastructuur ;
- f) een ondubbelzinnig verband te leggen met de bestaande en toekomstige wetgeving op milieuvlak teneinde de nodige coördinatie te verzekeren tussen de regels inzake bestemming en exploitatie van de beschikbare ruimte ;
- g) de selectie van economische knooppunten te herzien op basis van de meest recente gegevens inzake de selectiecriteria ;
- h) garanties te voorzien voor gemeenten die niet als economisch knooppunt zijn geselecteerd met betrekking tot het functioneren van bestaande economische activiteiten zoals KMO's en/of familiale bedrijven ;
- i) de differentiatie van bedrijventerreinen te koppelen aan het afleveren van verschillende soorten milieuvergunningen ;
- j) de bepalingen betreffende de historisch gegroeide bedrijven te schrappen ;
- k) het toevoegen van een bepaling betreffende een verplichte inventarisatie van bestaande en te realiseren bedrijventerreinen op het niveau van het Vlaamse Gewest ;
- l) de indeling van de spoorweginfrastructuur te herzien in functie van de reeds vastgelegde Vlaamse beleidsopties.

Het voorstel van resolutie van mevrouw Tybergien-Vandenbussche, de heren Coens, Decaluwé, Doomst, Tobback en Voorhamme betreffende het standpunt over het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen luidt als volgt :

Het Vlaams Parlement,

- gelet op
 - a) het decreet planning van 24 juli 1996 ;
 - b) het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, voorlopig vastgesteld op 24 juli 1996 ;
 - c) het advies van de Vlaamse Commissie voor Ruimtelijke Ordening van 23 juni 1997 ;
- onderschrijft de ruimtelijke principes voor de gewenste ruimtelijke structuur, met name de gedeconcentreerde bundeling, de poorten als motor voor ontwikkeling, de infrastructuur als bindteken en basis voor locatie van activiteiten, en het fysisch systeem als ruggegraat ;
- onderschrijft in principe (in globale lijnen) het advies van Vlacoro ;
- is met betrekking tot het Ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, deel 1 “Bestaan- de ruimtelijke structuur en prognoses – informatief gedeelte”, en “ Gewenste ruimtelijke structuur-richtinggevend gedeelte” van oordeel dat
 1. met betrekking tot de hoofdstukken 1 en 2 “Visie op de ruimtelijke ontwikkeling van Vlaanderen” en “Ruimtelijke principes voor de gewenste ruimtelijke structuur”
 - a) een algemeen verstaanbaar en consequent woordgebruik in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen noodzakelijk is ;
 - b) een aanvulling van het cartografisch materiaal noodzakelijk is ;
 - c) beleidsgericht wetenschappelijk onderzoek inzake ruimtelijke ordening dient te worden uitgevoerd en geïmplementeerd, teneinde te beschikken over voldoende recente gegevens. Er dient gestreefd te worden naar uniforme referentie jaren en recente gegevens moeten zo snel mogelijk geïmplementeerd worden ;
 - d) bij de vijfjaarlijkse evaluatie en herziening van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen de monitoring moet gebeuren van de beschikbare en bruikbare wetenschappelijke gegevens, en van de

Voorzitter

- relatie tussen de wetenschappelijke gegevens en de beleidskeuzes die op basis van deze gegevens gemaakt worden ; eventueel kan Vlacoro hierbij een belangrijke rol spelen ;
- e) een geïntegreerd beleid noodzakelijk is om de principes van het ruimtelijk structuurplan te realiseren ;
- f) met het oog op de afstemming tussen de verwevingsdoelstelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en de Vlarem-wetgeving, milieubeoordelingsmethodes ontwikkeld en geïmplementeerd moeten worden ten behoeve van ruimtelijke keuzes. Teneinde de verwevingsdoelstellingen te realiseren moeten ook de gevolgen van het bodemsaneringsdecreet in rekening worden gebracht ;
- g) de Vlaamse regering oog moet hebben voor de Europese programma's en financieringsmogelijkheden die bijdragen tot de realisatie van de grensoverschrijdende samenwerking op het vlak van de ruimtelijke ordening, teneinde de grensoverschrijdende stedelijke netwerken te concretiseren ;
- h) dringend werk moet gemaakt worden van een grond- en pandenbeleid dat beschikt over doeltreffende instrumenten, waaronder hergebruik, herbestemming, een systeem van planbaten en fiscale instrumenten, en dat decretaal onderbouwd is. Gezien het belang ervan moet het grond- en pandenbeleid opgenomen worden in de bindende bepalingen ;
- i) prioritair aandacht moet worden besteed aan de handleidingen die nodig zijn om het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen uit te voeren, en die een éénduidige juridische vormgeving moeten krijgen ;
- j) er nood is aan een permanente weldoordachte informatie- en communicatiestrategie die wordt afgestemd op diverse doelgroepen en overheden teneinde het maatschappelijk draagvlak te vergroten. Een goede begeleiding en ondersteuning van de gemeenten voor het opmaken en uitvoeren van structuurplannen, in het bijzonder van de kleine gemeenten in het buitengebied die slechts over beperkte middelen beschikken, is onontbeerlijk ;
- k) er nood is aan de continue beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel in de ruimtelijke ordeningsadministraties op de verschillende bestuursniveaus, dat bereid is om onderling, met de bevoegde overheden, en met de belanghebbende particulieren en organisaties, te communiceren ;
- l) in functie van de rechtszekerheid in de periode voorafgaand aan de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, voorstellen tot plaanpassingen beantwoordend aan een reële nood, die opgemaakt zijn in de geest van een goede ruimtelijke ordening, via de bestaande procedures en binnen het normale tijds kader hun verloop moeten kennen ;
- m) in functie van de nieuwe beleidscategorieën in het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, een spoedige aanvulling van het KB betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen, aangewezen is ;
2. met betrekking tot hoofdstuk 3.1 “De stedelijke gebieden”
- a) in functie van een snelle en consequente uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, een aantal afwegingskaders in de vorm van een handleiding, gelijktijdig daarmee moeten worden vastgesteld en bekendgemaakt. Dit moet het Vlaams Gewest en de provincies in staat stellen de stedelijke gebieden snel af te bakenen. De grootstedelijke en regionaalstedelijke gebieden dienen zo snel mogelijk te zijn afgebakend. Hiertoe moeten de nodige middelen worden voorzien ;
- b) de afbakening omzichtig, restrictief en nauwkeurig moet gebeuren en moet steunen op een gedegen proces van visievorming op het betrokken stedelijk gebied dat wordt gedragen door de verschillende partners. Intergemeentelijk overleg is daarbij aan te bevelen, evenals een gelijkwaardige inbreng van de verschillende maatschappelijke groepen en geledingen die in het stedelijk gebied actief zijn.

Voorzitter

Gezien het cruciale belang van de afbakening van de stedelijke gebieden in de structuurplanning, moet prioritair een handleiding worden opgemaakt met de hoofdlijnen van het afbakeningsproces en de te hanteren criteria ;

- c) het inzake de selectie en afbakening van de stedelijke gebieden aangewezen is om de resultaten van de studie naar de actualisatie van de stedelijke hiërarchie te gebruiken. Dit betekent dat de bindende bepalingen op dit vlak kunnen wijzigen.

Het is aangewezen dat op hoofdlijnen wordt aangegeven wat de draagwijdte en de specifieke ontwikkelingsperspectieven zijn voor de verschillende categorieën stedelijke gebieden. Bij de afbakening is intergemeentelijk overleg en betrokkenheid van de verschillende maatschappelijke groepen en geledingen die in het stedelijk gebied actief zijn, aan te bevelen. Zowel bij als na de afbakening moeten provincie en gewest, ieder binnen de hen toebedeelde bevoegdheden, een coördinerende rol vervullen en het overleg tussen en de inspraak van de gemeenten waarborgen. Uitdrukkelijk moet worden gesteld dat de opsomming van de gemeenten in het richtinggevende gedeelte indicatief is. Dat betekent dat mogelijks (delen van) gemeenten uit deze lijst op basis van de visie op het stedelijk gebied uitgewerkt in het afbakeningsproces niet in het stedelijk gebied worden opgenomen, terwijl bepaalde delen van gemeenten die niet zijn opgesomd in het richtinggevend gedeelte wel tot het stedelijk gebied kunnen behoren mits ze direct aansluiten bij het stedelijk gebied ;

- d) de Vlaamse Rand rond Brussel niet mag worden geselecteerd als een grootstedelijk gebied teneinde de suburbanisatie tegen te houden. De gewenste stedenbouwkundige ontwikkeling van de Vlaamse Rand kan niet bereikt worden door de ontwikkelingsperspectieven van de stedelijke gebieden noch van het buitengebied ongenuanceerd toe te passen.

De gebiedsspecifieke ontwikkelingsperspectieven voor het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel, zoals door Vlacoro

geformuleerd, maken duidelijk dat een eigen statuut voor het randgebied moet worden uitgebouwd. Het Vlaams Gewest, de provincie Vlaams-Brabant en de gemeenten moeten in onderling overleg bepaalde gedeelten van gemeenten die grenzen aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest opnemen in een afzonderlijk sub-urbaan gebied, met een bijzondere status. Die gebieden moeten zo beperkt mogelijk omschreven worden.

De aantrekkingskracht van een aantal kleinere subregio's die verder van de grens met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verwijderd zijn, moet benut worden om de druk in de onmiddellijke omgeving van Brussel weg te nemen.

Bij de invulling van de ontwikkelingsperspectieven voor het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel moet rekening worden gehouden met de ruimtelijke opties die het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vooropstelt (Gewestelijk Ontwikkelingsplan Brussel). Hiervoor is overleg tussen Vlaanderen, Brussel, Wallonië en Vlaams-Brabant aangewezen ;

- e) de ontwikkelingsperspectieven voor de stedelijke netwerken op internationaal en Vlaams niveau en voor de grensoverschrijdende stedelijke netwerken verder dienen te worden uitgewerkt binnen het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen ;
- f) inzake de trendbreuk in de verdeling van de bijkomende woonegelegenheden, het opportuun is om het wonen in de stedelijke gebieden te stimuleren. Er dient echter rekening gehouden te worden met de mogelijkheid dat bepaalde steden de 60/40-verhouding op het vlak van wonen niet aankunnen. De vervulling van een aantal randvoorwaarden is hiertoe immers essentieel, ondermeer de effectieve ontwikkeling van het stedelijk en randstedelijk groen, het vermijden van systematische hoogbouw e.d. Als zou blijken dat bepaalde steden de 60 % niet kunnen halen, dient hiervan bij de vijfjaarlijkse evaluatie en herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen een balans te worden opgemaakt.

Waar verenigbaar met de ruimtelijke draagkracht van het betrokken stedelijk

Voorzitter

gebied moet op de gewestplannen de oppervlakte woongebied in de stedelijke gebieden uitgebreid worden om het aanbodbeleid in de stedelijke gebieden te ondersteunen. Dit kan alleen gebeuren op basis van de visie op de ontwikkeling van het stedelijk gebied die wordt uitgewerkt naar aanleiding van de afbakening. Hierbij moet rekening gehouden worden met de gemeentelijke woningbehoeftestudies en gewerkt worden binnen de beperkingen van de ruimtebalans ;

- g) de kwantitatieve optie inzake bijkomende woonegelegenheden voor het betrokken stedelijk gebied en de betrokken gemeente in het buitengebied niet als quotum kan worden gehanteerd voor het afleveren van vergunningen binnen de woongebieden. De kwantitatieve optie moet fungeren als toetskader voor de planning ;
 - h) de 60/40-verhouding ook moet betekenen dat 60 % van de sociale woningbouw in de stedelijke gebieden gerealiseerd wordt en 40 % in de kernen van het buitengebied. Specifiek daar waar er sprake is van een verdringingseffect, moet aan de nood aan sociale woningbouw financieel tegemoet gekomen worden ;
 - i) inzake minimale woningdichtheden het ruimtelijk samenhangend geheel, zoals aangebracht in het advies van Vlacoro, een bruikbaar begrip is. Een ruimtelijke differentiatie van de woningdichtheid blijft steeds mogelijk en wenselijk ondermeer naar gebieden met een grotere verweving van functies en activiteiten. Om geen misverstanden te creëren, is het aangewezen dat in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wordt vermeld dat dichtheden moeten worden opgevat als bruto-dichtheden, als richtcijfer ; niet door te rekenen zijn naar perceelsoppervlaktes, en deel uitmaken van een gemeentelijk ruimtelijk en huisvestingsbeleid ;
 - j) de invulling die gegeven wordt aan de economische activiteiten in de stedelijke gebieden te vaag is ;
 - k) de bestaande kleinhandelslinten en -concentraties zowel in het stedelijk gebied als in het buitengebied moeten vastgesteld worden, beter gestructureerd moeten worden, en dat de uitgroei ervan moet worden gestopt. De term “herstructure-ring” van kleinhandelslinten uit het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen is onvoldoende duidelijk ;
- l) bij de ruimtelijke uitwerking van de toeristisch-recreatieve potenties in het afbakingsproces van de stedelijke gebieden de sector van nabij moet betrokken worden ;
 - m) in de randstedelijke groengebieden de mogelijkheid moet bestaan dat de overheid – Vlaams Gewest, provincie of gemeente – op basis van de visie voor het stedelijke gebied – ruimte voorziet voor de aanleg van speelbossen en -parken ;
 - n) de ruimtelijke kwaliteit van de steden ook kan worden verbeterd door de relatie met de rivier- en beekvalleien die onderdeel uitmaken van het stedelijk gebied te herwaarderen ;
 - o) bij de vernieuwing van de stedelijke gebieden door middel van strategische stedelijke projecten voldoende aandacht moet gaan naar andere vormen van stedelijke mobiliteit ;
3. met betrekking tot hoofdstuk 3.2 “Het buitengebied”
- a) de relatie en de overlappingsen tussen de verschillende beleidscategorieën van het buitengebied schematisch moeten worden weergegeven. Het statuut van de in de ruimtebalans gebruikte categorieën moet duidelijk worden geformuleerd. Er moet op korte termijn duidelijkheid worden gecreëerd over de inhoud van de in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen geïntroduceerde nieuwe beleidscategorieën en de relatie tussen de ruimtebalans en deze beleidscategorieën moet duidelijk worden aangegeven ;
 - b) bij de goedkeuring van de provinciale structuurplannen door het Vlaams Gewest de verdeling van de oppervlakten van de beleidscategorieën over de verschillende provincies een element van de beoordeling dient te zijn ;

Voorzitter

- c) de afremming van de inwijking in de kernen van het buitengebied niet tot gevolg mag hebben dat in bepaalde kernen gevolgen optreden als vergrijzing van de bevolking, afbraak van het bestaande sociale weefsel en grondspeculatie ;
- d) er zorg moet gedragen worden voor de afstemming tussen het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en de sectorale regelgevingen zoals het decreet op natuurbehoud, het huisvestingsbeleid (o.m. de wooncode). Mogelijke contradicties moeten worden vermeden en weggewerkt. Hierbij is het noodzakelijk te stellen dat er een duidelijk onderscheid bestaat tussen het ruimtelijk beleid en het sectoraal beleid ;
- e) inzake bosgebied en bosuitbreidingsgebied een verduidelijking nodig is in de ruimtebalans ;
- f) zoals Vlacoro stelt het begrip “uitdoving” – van gebiedsvreemde bebouwing in gebieden van natuurlijke structuur – moet opgenomen en verduidelijkt worden in de begrippenlijst. Niet-vergunde gebouwen kunnen bij verwijdering niet vergoed worden ;
- g) er duidelijkheid moet gecreëerd worden over volgende begrippen : beroepslandbouw en economisch landbouwgebruik, grondgebonden, grondloos, para-agrarisch, agrarisch verwant, agro-industrieel, en over de ontwikkelingsmogelijkheden ervan in het agrarisch gebied ;
- h) in gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen 750.000 hectare agrarisch gebied zal worden afgebakend. De gebieden van de agrarische structuur dienen, in functie van haar economische behoeften, op Vlaams niveau te worden afgebakend in gewestelijke uitvoeringsinstrumenten en -plannen, vertrekkend van de huidige agrarische bestemmingen op de plannen van aanleg. Uitgaande van het stand-still principe wordt de oppervlakte van de bestemming agrarisch gebied op 750.000 hectare gebracht, in gewestelijke uitvoeringsplannen afgebakend en hoofdzakelijk bestemd voor beroepslandbouw. Hiermee wordt bedoeld de landbouwers in hoofd- en in nevenberoep en deze die in het kader van de landbouwtelling een aangifte hebben gedaan. Hierbij wordt de totaliteit van het huidige economische landbouwgebruik als uitgangspunt genomen ;
- i) het begrip “zone non-aedificandi” moet worden vervangen door “bouwvrije zone” en dat de criteria voor de afbakening van deze zones duidelijk moeten worden aangegeven, zoals voorgesteld in het Vlacoro-advies ;
- j) er momenteel onvoldoende duidelijkheid is over de inhoud van het concept agrarische bedrijvenszones onder meer over de vraag of deze vervat zijn in de 10.000 hectare bedrijventerreinen. Tevens moet duidelijk gemaakt worden of zij thuishoren op lokale bedrijventerreinen die qua oppervlakte toch al sterk beperkt zijn ;
- k) inzake de verschillende categorieën van nederzettingsstructuur een verduidelijking nodig is van de gebruikte terminologie in functie van de rechtszekerheid (gehucht, lint, bebouwd perifeer landschap) ;
- l) voor de gemeenten van het buitengebied een te stringent afwegingskader niet aangewezen is. Volgens het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen kan het behoud van voorzieningen geen argument zijn om bijkomende ruimte aan te snijden voor wonen in of aansluitend bij de kernen van het buitengebied. Dit betekent dat bepaalde voorzieningen kunnen verdwijnen. Er moet vermeden worden dat dit verkeersstromen op gang brengt naar plaatsen waar die voorzieningen wel zijn. Dit zou immers afbreuk doen aan de zo nagestreefde leefbaarheid en versterking van de stedelijke gebieden. Er moet ook vermeden worden dat minder mobiele personen hierdoor afgesneden worden van een aantal voorzieningen ;
- m) er een incoherentie is tussen de gewenste ruimtelijke structuur en de bindende bepalingen : in de bindende bepalingen wordt immers in het punt 4° op pagina 9 steeds gesproken over het buitengebied zonder meer. Terwijl het hier logischerwijze om de kernen van het buitengebied

Voorzitter

gaat, zoals in de gewenste ruimtelijke structuur ;

- n) de notie “historisch gegroeid bedrijf” beter gedefinieerd moet worden en dat het onderscheid tussen historisch gegroeide bedrijven en bestaande bedrijven buiten de bedrijventerreinen duidelijk moet worden aangegeven.

Als een historisch gegroeid bedrijf gelocaliseerd wordt op een lokaal bedrijventerrein in een hoofddorp, blijft er weinig of geen ruimte over voor andere bedrijven. Het is meer verantwoord om geëigende voorwaarden op te leggen aan de plaats waar ze zich bevinden. Hierbij vormt de verkorte BPA-procedure een geschikt instrument. Er moet voldoende duidelijkheid zijn over de wijze waarop de localisatie van zonevreemde bedrijven zal gebeuren ;

- o) de bereikbaarheid van voorzieningen, en de bereikbaarheid en verkeersleefbaarheid van de kernen van het buitengebied gegarandeerd moeten worden. Beter openbaar vervoer doet de druk op de kernen afnemen. Dit betekent ook dat de mobiliteits-convenanten beter afgestemd moeten worden op de gemeenten van het buitengebied ;

- p) de voorkeur voor laag-dynamische toeristische infrastructuur in het buitengebied niet mag betekenen dat nieuwe vormen van toerisme zoals hoevertoerisme onmogelijk worden ;

- q) in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen een visie moet worden ontwikkeld over de bestaande en toekomstige sportvelden en jeugdvoorzieningen in het buitengebied, die rekening houdt met de nood aan kernversterking. Hiervoor moeten ontwikkelingsperspectieven gegeven worden : de handleiding voor de localisatie en inplanting van recreatieve infrastructuur moet op een flexibele wijze aan dit probleem tegemoet komen. De mogelijkheid om de sportvelden en jeugdvoorzieningen op te nemen in provinciale en gemeentelijke structuurplannen moet uitdrukkelijk voorzien worden ;

- r) in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, in het bijzonder bij de ontwikkelingsperspectieven voor infrastructuur voor afvalbeheer, een visie moet worden ontwikkeld over de containerparken. In veel gevallen is de inplanting van een containerpark problematisch als er in de gemeente geen lokaal bedrijventerrein is. De mogelijkheid om de containerparken op te nemen in provinciale en gemeentelijke structuurplannen moet uitdrukkelijk voorzien worden ;

- s) er voldoende middelen en ondersteuning moeten worden voorzien voor strategische projecten voor het buitengebied ;

4. met betrekking tot hoofdstuk 3.3 “Economische activiteiten”

- a) er uitdrukkelijk moet worden gesteld dat de selectie van de economische knooppunten in het netwerk van het Albertkanaal en de specifieke economische knooppunten net zoals bij de stedelijke gebieden betrekking heeft op de relevante delen van het grondgebied van de gemeente en niet op het geheel van het gemeentelijk grondgebied ;

- b) bijkomend onderzoek op basis van geactualiseerde kwantitatieve criteria kan leiden tot minder economische knooppunten. Het getal 153 moet als maximum worden opgenomen in de bindende bepalingen ;

- c) de afgezwakte criteria die gehanteerd worden om de doelstelling-2-gebieden te selecteren als specifieke economische knooppunten moeten aangegeven worden ;

- d) inzake de fasering van de bedrijventerreinen, kan ingestemd worden met de behoefte aan 10.000 ha uit te rusten bedrijventerreinen op voorwaarde dat

- d1) de voorgestelde opsplitsing tussen 6.000 ha effectieve bedrijventerreinen en 4.000 ha reservebedrijventerreinen bindend wordt vastgelegd ;

- d2) de opsplitsing gekoppeld wordt aan strikte faseringsvoorwaarden die gebaseerd zijn op de mate van effec-

Voorzitter

tieve inname van de bestaande terreinen ;

- d3) er duidelijke inrichtingscriteria worden vastgesteld om een zuinig ruimtegebruik te stimuleren om aldus de bijkomende behoefte aan terreinen te beperken ;
- d4) er een grond- en ontwikkelingsbeleid komt dat hergebruik van terreinen stimuleert ;
- e) de inventaris van bedrijventerreinen een dynamische inventaris moet zijn die de effectief ingenomen en beschikbare terreinen (leegstand en gebruikswaarde inclusief) in kaart brengt en inventariseert. Een systematische actualisatie en controle van de inventaris is noodzakelijk ;
- f) uitdrukkelijk moet worden gesteld dat de oppervlakte van de lokale bedrijventerreinen niet beperkt is tot max 5 ha per gemeente maar 5 ha per hoofddorp. De beperking tot 5 ha is daarbij richtinggevend en kan niet worden opgevat als norm. Als algemeen principe dient de kavelgrootte op de lokale bedrijventerreinen te worden afgestemd op lokale bedrijven ;
- g) in de begrippenlijst een lokaal bedrijf moet gedefinieerd worden als een be- en verwerkend bedrijf (inclusief tertiaire dienstverlening) dat een verzorgend, kleinschalig karakter heeft dat wat schaal betreft aansluit bij de omgeving (schaal van de kern, schaal van het stedelijk gebied,...) en beperkt is van omvang. Dit verhindert niet dat bestaande bedrijven ter plaatse kunnen uitbreiden op basis van een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan waarin voor een deel of het geheel van het grondgebied wordt aangegeven wat de uitbreidingsmogelijkheden voor de aldaar gevestigde bedrijven zijn ;
- h) aan de handleiding voor de ontwikkeling van lokale en regionale bedrijventerreinen prioritair aandacht moet besteed worden teneinde een verantwoorde ontwikkeling van bedrijventerreinen mogelijk te maken ;
- i) inzake de bindende bepalingen in verband met de gebieden voor economische activiteiten, het belang van de differentiatie van bedrijventerreinen meer benadrukt moet worden. De bindende bepalingen beperken zich immers tot een opsomming van de types bedrijventerreinen. Het sturend vermogen moet verhoogd worden door de differentiatie van bedrijventerreinen en van de principes voor lokalisatie en inrichting van bedrijventerreinen. In het bijzonder kan in de bindende bepalingen voorzien worden dat “het bereikbaarheidsprofiel van de locatie moet afgestemd zijn op het mobiliteitsprofiel van de kandidaat-bedrijven”. Het verplicht opleggen van een mobiliteitseffectenrapport is een logische stap om nieuwe congestieproblemen te vermijden. Een rechtstreekse betrokkenheid van het openbaar vervoer bij de inplanting en toewijzing van nieuwe bedrijventerreinen is noodzakelijk ;
- j) in het kader van de gewenste evolutie van de luchthaven van Zaventem tot een mainportfunctie, een volwaardige incorporatie van de luchthaven van Zaventem in het HST-net een noodzaak is. Het maximaliseren van de bereikbaarheid ook via het binnenlands spoorverkeer is noodzakelijk waardoor het station van de luchthaven van Zaventem rechtstreeks aansluit op het hele IC-IR-netwerk.
- Ook een optimale ontsluiting van het parkeerterrein van de luchthaven Zaventem vanuit de aansluiting op E19 en E40 dient prioritair gerealiseerd ;
5. met betrekking tot hoofdstuk 3.4 "Lijninfrastructuur" :
- a) de functionele classificering van de wegen in hoofdwegen, primaire wegen 1 en 2, secundaire en lokale wegen een noodzakelijke voorwaarde is om de bereikbaarheid van de economische centra te garanderen, de leefbaarheid te herstellen en de verkeersveiligheid te verbeteren ;
- b) een limitatieve lijst van hoofdwegen en primaire wegen 1 opgenomen dient te worden in de bindende bepalingen ;
- c) niet-geselecteerde wegvakken naar aanleiding van een actualisatie van het ruim-

Voorzitter

- telijk structuurplan Vlaanderen opgenomen kunnen worden voor zover de impact op het vlak van de multi-modale bereikbaarheid, de verkeersveiligheid, de verkeersleefbaarheid, het milieu en de ruimtelijke ontwikkeling bestudeerd en gekwantificeerd werd en de aanleg of de opwaardering aangewezen blijkt na gestructureerd overleg met de betrokken administraties en met de streekplatforms ;
- d) reservatiestroken waarvan de relevantie in het licht van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen duidelijk achterhaald is, dienen te worden geschrapt van de gewestplannen ;
- e) in geval van conflictsituaties de verbindende functie van de secundaire wegen op lokaal niveau ondergeschikt is aan de ontsluitende functie en de verblijfsfunctie en dat de herinrichting van de bebouwde kommen langs secundaire wegen volgens het doortochtenconcept onverminderd moet worden voortgezet ;
- f) aan de positie van de zwakke weggebruikers wordt voorbijgegaan, niettegenstaande fiets- en voetgangersroutes structuurbepalend kunnen zijn op lokaal niveau ;
- g) de breedte van de bouw- en gebruiksvrije stroken langs hoofdwegen (100 m) en primaire wegen (30 m) zo strikt mogelijk moet worden nageleefd ; wel moet bij de vaststelling van de bouw- en gebruiksvrije stroken in de uitvoeringsplannen rekening worden gehouden met de historische legale bebouwing en moet een uitbreiding van bestaande bedrijven zonder economisch verantwoord alternatief mogelijk blijven, mits afstand van meerwaarde ;
- h) het hoofdspoorwegennet voor het personenvervoer moet worden uitgebreid tot alle interstedelijke lijnen op het NMBS-net ;
- i) de fijnmazigheid van het spoorwegennet een belangrijke troef is voor het mobiliteitsbeleid ; de NMBS moet in overleg met de Vlaamse overheid, naar het voorbeeld van De Lijn, werk maken van een netnormering waarin de fijnmazigheid van het net op basis van objectieve en uniforme normen wordt vastgelegd ;
- j) een limitatieve lijst met de hoofdspoorwegen voor het personen- en goederenvervoer moet worden opgenomen in de bindende bepalingen ;
- k) de lijst met structuurbepalende hoofdstations moet worden uitgebreid met de stations in structuurondersteunende kleinstedelijke gebieden die een belangrijke rol vervullen als knooppunt op het spoorwegennet voor personenvervoer ;
- l) de terechte prioriteit voor de investeringen in het hoofdwatwegennet geen afbreuk mag doen aan de verdere rendabilisering van reeds gedane investeringen in het secundaire net ;
- m) de ontsluiting van de poorten-zeehavens op het watwegennet van essentieel belang is voor de ontwikkeling van deze poorten.

De heer Ludo Sannen : Ik wijs de voorzitter erop dat de amendementen in verband met een standpuntbepaling over de ruimtelijke structuur van Vlaanderen, die ik samen met de heer Lauwers heb ingediend, nog niet werden uitgedeeld.

De voorzitter : Die worden momenteel gedrukt. Ze zullen zo snel mogelijk worden uitgedeeld.

De heer Ludo Sannen : Ze zijn essentieel voor de bespreking.

De voorzitter : De algemene bespreking is geopend.

De heer Lauwers, verslaggever, heeft het woord.

De heer Herman Lauwers, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, naast mij is ook de heer Decaluwé als verslaggever aangeduid over de standpuntbepaling – of de voorbereiding daarvan door het Vlaams Parlement – in verband met de ruimtelijke structuur van Vlaanderen. Eigenlijk zijn er zelfs drie verslaggevers. Er zijn namelijk een aantal hoorzittingen aan de debatten voorafgegaan, en daarvan was de heer Quintelier de verslaggever.

Los van die hoorzittingen heeft de commissie voor Ruimtelijke Ordening gedurende drie dagen het structuurplan behandeld. Op dat moment werd het

Lauwers

plan eigenlijk voor de derde keer doorgenomen om te zoeken naar gemeenschappelijke opmerkingen of discussiepunten. Dat gebeurde in aanwezigheid van de heer Van Wesenbeeck, adjunct-directeur van Ruimtelijke Ordening en van de heer Vanderstraeten, kabinetsmedewerker van de minister. Zoals u zal hebben gemerkt, is het verslag eigenlijk een bewerking van het Beknopt Verslag. Er moest snel worden gewerkt om op tijd klaar te zijn voor de openbare vergadering. Daarom werd er een beroep gedaan op de diensten van het Beknopt Verslag. Ik zal me beperken tot een korte samenvatting van wat er gedurende die eerste dagen allemaal is gezegd. De heer Decaluwé zal de overige werkzaamheden verslaan.

De algemene bespreking van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen bracht een consensus aan het licht over een aantal zaken, bijvoorbeeld over de begeleiding van de provincies en gemeenten. Daarbij wordt een nieuw instrument geïntroduceerd. Men zou zelfs kunnen spreken over een nieuwe manier van denken over ruimtelijke ordening. Men stelde dat gemeenten en provincies moeten worden ondersteund, zowel in verband met de begrippen en de methodes van het structuurplan als bij de technische uitwerking. Die ondersteuning moet ook financieel van aard zijn.

Men vond dat voor dit structuurplan een breder maatschappelijk draagvlak noodzakelijk was. Ten opzichte van het publiek is eenvoudiger taal nodig en moet meer werk worden gemaakt van grafische voorstellingen van het structuurplan. Het bleek wel dat de administratie daar al mee bezig was, zeker voor de begeleiding van de provincies en gemeenten. Om dit te kunnen volhouden en uit te breiden, werd in de commissie unisono gepleit om het voorlopige contract van het extra personeel met enkele jaren te verlengen. De 21 mensen van niveau 1 die momenteel beschikbaar zijn, moeten in dienst blijven, en de ploeg zou voor de uitvoering zelfs kunnen worden versterkt met enkele extra krachten.

We bereikten in de commissie eveneens een consensus over het grond- en pandenbeleid als een noodzakelijke en onontbeerlijke voorwaarde om het structuurplan samen met de regeling van het kosten-batenplan te implementeren. Indien men verdringingseffecten of speculatie wil vermijden, dan heeft men deze middelen nodig.

Wat het informatieve gedeelte betreft, vinden we verdere wetenschappelijke onderbouw noodzakelijk. De informatie moet worden geactualiseerd,

zeker met het oog op de vijfjaarlijkse evaluatie. Wanneer men een beroep moet doen op de gemeenten om data te verzamelen, moeten die gemeenten – en zeker de kleinere – daarvoor materieel en financieel worden ondersteund.

Een van de belangrijkste onderdelen van het structuurplan is het hoofdstuk Gewenste ruimtelijke structuur. Het bestaat uit vier delen waarvan ik de eerste twee, namelijk de stedelijke gebieden en de buitengebieden, zal toelichten. De heer Decaluwé zal de economische activiteiten en de lijninfrastructuren behandelen.

We merkten enkele misverstanden op over het structuurplan. Er bestaat verwarring omtrent de begrippen stedelijke gebieden en stedelijke netwerken. Er is een duidelijk verschil tussen die twee. Stedelijke gebieden zijn afgebakende gebieden die niet noodzakelijk samenvallen met de gemeentegrenzen. Ze worden definitief vastgelegd in de gewestplannen. Een stedelijk netwerk daarentegen is een abstract begrip. Het is een kader waarin de stedelijke gebieden interfereren. Ze kennen wederzijdse afhankelijkheden en hebben daardoor ontwikkelingsperspectieven die door verschillende overheden in overleg worden gepland. Een netwerk is een bovenstedelijke samenhang.

Om de stedelijke gebieden en de afbakening ervan te ontwikkelen en te illustreren werd door de heer Van Wesenbeeck een uiteenzetting gegeven over het experiment Mechelen. Uit de diverse schema's en kaarten bleek dat die afbakening een mengeling is van wetenschappelijk statistische gegevens en beleidskeuzes. Hij vertelde dat in de stedelijke gebieden een differentiatie van woondichtheden mogelijk en noodzakelijk is, evenals het incalculeren van economische taakstellingen en het integreren van andere beleidssectoren zoals de GEN's en de GENO's. De afbakening van de stedelijke gebieden is een geleidelijk proces. De inbreng van het gewest, alle sectoren binnen het gewest, de provincie én de gemeente is noodzakelijk, evenals de coördinatie van de administratie. Bij die afbakening komen dus reeds bovengemeentelijke beleidskeuzes tot uiting.

Uit de vragen en opmerkingen bleek dat sommige commissieleden sceptisch stonden tegenover de werkbaarheid van deze operatie omdat ze een beetje haaks staat op de gemeentelijke autonomie. Ze vrezen voor een nieuw bovengemeentelijk beslissingsniveau. Anderen juichten deze benadering toe. Maar iedereen, zowel de sceptici als de enthousiastelingen, vrezen in deze fase de interferentie van lobby's, en dan vooral van de sterkere

Lauwers

sectoren, en tussentijdse rechtsonzekerheid waardoor grondspeculatie kan ontstaan. Bij de afbakening van stedelijke gebieden moet daarmee rekening worden gehouden en moet dit worden voorkomen.

Alle commissieleden schrokken van de planning om tegen eind 1998 tien stedelijke gebieden af te bakenen. Iedereen was het erover eens dat dit te traag is. Zolang die stedelijke gebieden niet zijn afgebakend, kunnen ook de provinciale structuurplannen niet verder gaan dan hun informatief gedeelte. Ze kunnen bijgevolg niet overgaan tot hun richtinggevend gedeelte. Op de begroting van 1998 moet er in voldoende middelen worden voorzien om de ongeveer dertien of veertien stedelijke gebieden af te bakenen.

Een tweede groep misverstanden betreft de Vlaamse ruit. Wat is de specificiteit van die Vlaamse ruit? In het ruimtelijk structuurplan wordt gezegd dat het gaat om een internationaal stedelijk netwerk. De heer Van Wesenbeeck noemde het een geheel van stedelijke gebieden dat gericht is op een aantal internationale ontwikkelingen, transport en investeringen. De meeste leden van de commissie waren het erover eens dat dit geen exclusiviteit kan zijn van de Vlaamse ruit. Er zijn nog andere internationaal georiënteerde netwerken. De consequenties van de Vlaamse ruit moeten worden verduidelijkt, ook inzake Provinciale ruimtelijke structuurplannen. De Vlaamse ruit strekt zich namelijk uit over meerdere provincies.

Ik ga nu over naar bladzijde 20 tot 24 van het verslag. We hebben uitvoerig gedebatteerd over de Vlaamse rand rond Brussel. Alle commissieleden zijn het erover eens dat de definitie die in het ruimtelijk structuurplan wordt gehanteerd, moet worden herbekeken. Het gaat namelijk niet over één groot stedelijk gebied rond Brussel. Het is een gemengd gebied met deels structuurondersteunende stedelijke netwerken, deels economische knooppunten en deels buitengebied.

Omwille van het gevaar voor suburbanisatie en de specifieke politiek-institutionele problemen zoals de dreiging van sociale verdringing en verfransing, is dit een zone met een heel eigen ontwikkelingsperspectief. Daarover bestond een consensus.

Ik wil het nog even hebben over een aantal gevoelige punten: het aantal nieuwe wooneenheden en de dichtheid van woningen. Daarover is heel wat gediscussieerd. Ik verwijs naar bladzijde 24 tot 28

van het verslag. Daarin gaat het over de haalbaarheid van een aantal taakstellingen en over de vraag of deze al dan niet in de bindende bepalingen moeten worden opgenomen. Er was een algemeen akkoord dat die taakstellingen geen normen kunnen zijn voor één afzonderlijk BPA. Ze kunnen uiteraard ook geen criterium zijn voor het afleveren van bouwvergunningen.

Binnen de stedelijke gebieden en buitengebieden moet er nog differentiatie mogelijk zijn. De heer Quintelier heeft aangehaald dat men in een aantal historische kernen door de inbreiding niet tot hoogbouw voor meergezinswoningen mag komen.

Deze discussie zal waarschijnlijk opnieuw aan bod komen bij de bespreking van de resoluties. Het rapport van de heer Van Wesenbeeck met de casus Mechelen toont aan dat de taakstellingen inzake dichtheid van woningen en het aantal nieuwe woningen, makkelijk kunnen worden gehaald. Men kan zelfs nog een deel van Antwerpen overnemen.

Ik wil het ten slotte hebben over het buitengebied. Dat vindt u terug op bladzijde 32 tot 44 van het verslag. Natuur en landbouw vormen de belangrijkste structurele componenten, naast wonen en werken. Er bestaat een grote onzekerheid omtrent de afbakening van de natuurlijke structuur: de GEN's en GENO's, de verweringsgebieden, de bosgebieden en de bosuitbreidingsgebieden. Er is daar natuurlijk interferentie met het decreet over het natuurbehoud.

De administratie maakte zich sterk binnen een jaar klaar te zijn met de inventaris van die afbakeningen en van de eventuele overlappingsen. Er werden heel wat vragen gesteld over de procedures die daarbij moesten worden gehanteerd. Er is een openbaar onderzoek nodig om de GEN's en GENO's vast te leggen, en één om gewestplannen te wijzigen. De commissie vroeg uitdrukkelijk om de openbare onderzoeken te integreren, zodat er per materie niet meer dan één georganiseerd hoeft te worden.

Verder werd er in verband met de agrarische structuur opgemerkt dat hobbylandbouw niet zomaar kon worden beschouwd als hoofd- of bijberoep. Ook aan de biologische landbouw zou speciale aandacht moeten worden besteed. Bovendien is het begrip zonevreemd bedrijf aan evolutie toe. Sommige landbouwactiviteiten evolueren naar economische activiteiten. Ik denk hierbij aan het gekoeld opslaan van vruchten of groenten. De vraag is wat een agrarische activiteit precies inhoudt. Waar mag ze worden uitgeoefend? In het

Lauwers

landbouwgebied of op het industrieterrein ? Ik verwijs naar pagina 34 tot 36 in het verslag, waar tal van voorbeelden staan van mogelijke overlappingen.

Een bijkomende vraag is wat er moet gebeuren met de herbestemming van niet meer gebruikte landbouwgebouwen. Men verwees daar bijvoorbeeld naar het hoevertoerisme. Men stelde vast dat er dringend maatregelen nodig zijn tot een uniforme afbakening van het buitengebied. Hierbij gaf de heer Van Wesenbeeck toe dat men nog geen zicht heeft op de totale hoeveelheid van onbebouwde percelen in het buitengebied, en dat bestaande woonbehoeftestudies niet allemaal vergelijkbaar zijn.

Ten slotte wees men nog op de problemen met het buitengebied inzake de mestbewerking, de ontginning van grondstoffen en de weekendverblijven.

Voor het tweede gedeelte van de uiteenzetting verwijs ik naar het verslag van de heer Decaluwé. Hij zal de economische activiteiten behandelen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Decaluwé, verslaggever, heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik wens me aan te sluiten bij de woorden van de heer Lauwers. Ik dank de mensen van het Beknopt Verslag van harte. Het is inderdaad een huzarenstukje geweest om deze vergaderingen te synthetiseren. Dat is een speciale vermelding waard. Ik wens daar ook de secretaris van onze commissie bij te betrekken.

Het tweede gedeelte van het verslag – en ik laat daarbij de hoorzittingen rond de economische activiteit en lijninfrastructuren buiten beschouwing – handelt over de bespreking van en de standpuntbepaling over het ruimtelijk structuurplan. Ik heb geprobeerd uit de vele tientallen opmerkingen en vragen om verduidelijking de voornaamste aandachtspunten per fractie te distilleren. In verband met de gebieden voor economische activiteiten, werden zeer uitvoerige gedachtewisselingen gewijd aan de bijkomende behoefte aan industriegronden en aan een aantal belangrijke begrippen, waaronder dat van de historisch gegroeide bedrijven.

Na de uiteenzetting van de mensen van Vlacoro en van de administratie stelden we vast dat het begrip

historisch gegroeid bedrijf moest worden verduidelijkt. Zaten die 500 hectare historisch gegroeide bedrijven nu al dan niet vervat in die 10.000 hectare bijkomende industriegrond tegen het jaar 2007 ? Vooral door de uitleg van de heer Liekens hebben we hier duidelijkheid over gekregen. De CVP-fractie drong erop aan om met betrekking tot deze terminologie duidelijkheid te scheppen binnen het richtinggevend gedeelte van het RSV.

Er werd ook veel gediscussieerd over de terminologie van het begrip lokaal bedrijventerrein. Hier werd vooral duidelijkheid gevraagd inzake de problematiek van het verzorgend kleinschalig karakter. Onder meer de heer Coens gaf hiervan een aantal concrete voorbeelden. Neem bijvoorbeeld een bepaald bedrijf dat gelokaliseerd is op een lokaal bedrijventerrein. Het kan toch niet dat dit bedrijf inzake verzorging enkel en alleen zou mogen leveren aan de inwoners van de gemeente waar het lokaal bedrijventerrein is gevestigd ? Deze zaak werd grotendeels uitgepraat. Bij de discussie over de resolutie zullen we daar meer aandacht aan besteden.

In de commissie werd ook bijzondere aandacht besteed aan de problematiek van de economische knooppunten. De Agalev-fractie vroeg om tot een differentiatie van de economische knooppunten te komen, zoals dit ook werd vastgelegd bij de stedelijke gebieden. Daartegenover stelde men dat de provinciale overheid per economisch knooppunt de basisstructuur en de basisactiviteiten zal bepalen. Tevens poneerde men dat de stedelijke gebieden en de economische knooppunten samen in de bindende bepalingen moeten worden bekeken. Intrinsiek houdt dit reeds een differentiatie in.

Tijdens de besprekingen werd door de administratie – aan de hand van recentere cijfers dan die in het RSV – een nieuwe simulatie uitgevoerd inzake het aantal economische knooppunten. Alle als stedelijk gebied geselecteerde steden en gemeenten worden automatisch economisch knooppunt. Dit geldt ook voor een aantal specifieke regio's, bijvoorbeeld deze die erkend zijn als doelstelling 2-gebied of als bufferzone. Dit geldt eveneens voor de gemeenten die niet tot deze gebieden behoren, maar wel voldoen aan een drietal criteria : 3.000 mensen tewerkstellen op het grondgebied van de gemeente, 1.000 mensen in de industriële sector en een arbeidsbalans van 60.

De cijfers die in het ontwerp van RSV staan, worden geactualiseerd. Tijdens de besprekingen in de commissie is dit duidelijk geworden. Ik verwijs dan ook uitdrukkelijk naar de bijlagen van het verslag.

Decaluwé

Een achttal gemeenten die nu erkend zijn als economisch knooppunt, kunnen deze erkenning verliezen. Anderzijds kunnen vier gemeenten die nu niet zijn geselecteerd als economisch knooppunt, op basis van deze geactualiseerde cijfers eventueel wel worden geselecteerd.

Met betrekking tot de bedrijventerreinen zei de VU-fractie dat de totale oppervlakte voor bedrijventerreinen zoals vervat in het ontwerp van RSV – 10.000 hectare tegen het jaar 2007 – nogal ruim gemeten is. Men beschouwde dit echter wel als aanvaardbaar omdat het om een langetermijnvisie gaat. De VU-fractie pleitte wel voor een fasering, en stelde voor om de aansnijding per provincie effectief op te nemen in de bindende bepalingen.

De Agalev-fractie plaatste ook vraagtekens bij de bezettingsgraad. Nu gaat men in de bepaling voor het aansnijden van nieuwe bedrijventerreinen uit van een bezettingspercentage van 50 procent. De Agalev-fractie is blijkbaar vragende partij om die 50 procent eventueel te verhogen tot 70 procent. Voor die discussie verwijs ik naar het verslag.

De VLD-fractie vond dat het ontwerp van het Ruimtelijk Structuurplan in te weinig ruimte voorziet voor de bedrijven. Men pleitte voor een koppeling tussen de milieuvergunning en de respectieve soorten bedrijfsterreinen. Er is inderdaad een hele waaier van verschillende bedrijfsterreinen opgenomen in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen: lokale, regionale, gemengd-regionale, specifieke en watergebonden bedrijfsterreinen. Men wilde deze situatie afstemmen op de milieuvergunningen.

De VLD en de CVP vroegen een convergentie met het MAP en met de afstandsregels van Vlarem I en II. Ze pleitten ervoor om alle regelingen samen te laten lopen. Tevens wilde men een gelijklopende terminologie in zowel de sectorale wetgeving als in het ontwerp van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

De SP-fractie benadrukte dat het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen niet strijdig is met het decreet op het natuurbehoud. Dit voorbeeld werd uit de actualiteit gelicht. Men verwees uitdrukkelijk naar de randvoorwaarden die vervat zijn in het ontwerp van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Een laatste punt van discussie werd naar voor gebracht door het Vlaams Blok. Er werd bijzondere aandacht gevraagd voor de grenzen van de

havengebieden. De multimodale parken moeten buiten de havengebieden worden gelokaliseerd. De betrokken fractie stelde tevreden vast dat de vijf-percentregel voor de ecologische infrastructuur over het geheel van de havens moet worden beschouwd. Ze mag niet worden gecompartmenteerd over de havens van Antwerpen, Oostende, Gent en de overige havens. Men haalde het voorbeeld van Antwerpen aan, waar dit reeds bereikt was. Verschillende leden uitten hun bekommernis over de ontsluiting van de zeehavens als poorten op het binnenwaterwegennet.

Het vierde en laatste hoofdstuk handelt over de lijninfrastructuur. Dit is een van de meest concrete elementen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Het is duidelijk zichtbaar tot op het gemeentelijke niveau. Ondanks die concretisering werd in de commissie toch geen veldslag geleverd over de vraag welke weg bij welke categorisering moest worden ingedeeld. Men heeft dit bewust omzeild. Alle fracties zijn het eens over het principe van de categorisering van de wegen. Men stelde wel vragen over het richtinggevend gedeelte, waar de verschillende wegen nominatief werden ingedeeld in hoofdwegen, primaire wegen 1 en 2, en secundaire wegen. Men vroeg zich af wat het verband was met de investeringskredieten en het fysisch programma. We hebben van de administratie daarop geen eenduidig antwoord gekregen.

De VU en Agalev vroegen bijzondere aandacht voor de problematiek van de reservatiestroken. Men pleitte ervoor om deze te schrappen. Het blijkt dat het project daardoor onmogelijk te realiseren is. We wensten de eigenaars van de gronden waarop de reservatiestroken gelegen zijn, niet te lang aan het lijntje te houden – dixit de heer Lauwers.

De CVP en de VLD vroegen duidelijkheid over de bouw- en gebruiksvrije stroken langs de hoofdwegen. Voor de hoofdwegen voorziet het ontwerp van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen in 100 meter, voor de secundaire wegen in 30 meter. Vooral de CVP-fractie pleitte voor een soort vergoedingsregeling. De bedrijven zouden anders worden gewurgd door gebrek aan moderniseringsmogelijkheden. Volgens het huidige ontwerp van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zou er een absoluut bouwverbod gelden voor bedrijven die binnen die 100 of 30 meter zijn gelegen. Elke modernisering zou zo uitgesloten zijn. Dit zou moeten worden versoepeld. Ongenuanceerd kan ik zeggen dat andere fracties in dezelfde richting denken.

Decaluwé

In de commissie werd uitvoerig gediscussieerd over de verkeerssituatie in en rond Antwerpen. Ten slotte hebben de CVP-, SP- en Agalev-fracties ook bijzondere aandacht gevraagd voor de transitproblemen, en de positie van de zwakke weggebruiker in het ontwerp van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Met de vertegenwoordigers van de NMBS werd in de commissie van gedachten gewisseld over de spoorwegen. Er werd gezegd dat het gebrek aan classificatie van de lagere niveaus – de zogenaamde secundaire wegen – in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen geen alibi mag zijn om daaraan niets te doen. Tussen haakjes : de hoofdspoorwegen zijn nominatief vermeld in het richtinggevend gedeelte van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Ook de categorisering kwam ter sprake. Men vond dat de terechte prioriteit voor investeringen in het hoofdwaterwegennet geen afbreuk mag doen aan de rentabiliteit van de reeds gedane investeringen in het secundaire net. De discussie draaide vaak rond de band met de fysische programma's : de middelen die ter beschikking werden gesteld voor deze waterwegen. Men vreesde dat alles naar een bepaalde categorie zou gaan, ten koste van de andere. Ik denk dat daarover enige duidelijkheid is geschapen.

Dit waren de voornaamste bekommernissen en opmerkingen over de hoofdstukken Economische Activiteiten en Lijninfrastructuur. De gedetailleerde gegevens zijn terug te vinden in het verslag. Die gegevens steunen onder meer op antwoorden van Vlacoro, de ambtenaren en kabinetsleden. De geplande bespreking van het bekrachtigingsdecreet en van de bindende bepalingen zal ongetwijfeld kunnen steunen op de waardevolle informatie uit dat verslag, dat als leidraad zal kunnen fungeren.

Ik wil nogmaals mijn collega's, en in de eerste plaats medeverslaggever Lauwers, danken. Het was een enorme uitdaging om op donderdagavond alles door te lezen, vervolgens op vrijdagochtend alles door te faxen naar de secretaris, en de tekst dan uiteindelijk op zaterdagochtend in alle brievenbussen van de parlementsleden besteld te krijgen. Dat liet toe om in dit Vlaams Parlement met succes de bespreking te houden van deze materie, die toch wel vele Vlamingen in zekere zin aanbelangt. *(Applaus)*

De voorzitter : De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de aanleiding tot dit voorstel van decreet is de door de Vlaamse regering aan Vlacoro toegestane verlening met zestig dagen voor het verlenen van een gemotiveerd advies. Het gevolg daarvan is dat het Vlaams Parlement in tijdnood is geraakt voor zijn standpuntbepaling. Het parlement beschikt daarvoor over dertig dagen. Daarvan worden veertien dagen door het parlementaire reces ingenomen. Ik had dat reeds vorig jaar voorzien bij de bespreking van het planningsdecreet. Ik had toen een amendement ingediend, dat natuurlijk is weggestemd. Vaak moet in dit parlement de ratio wijken voor de politiek.

Dit voorstel van decreet is niet ingediend om de afhandeling van de procedure te vertragen, maar om ons toe te laten op ernstige wijze een standpunt vast te leggen.

Ik stel vast dat de commissie dit heeft gedaan voor de havenproblematiek en voor de problematiek inzake de IJzeren Rijn. Behoudens hier en daar een minderheidsstandpunt, zouden we toch in staat moeten zijn om als Vlaams Parlement voor 90 tot 95 procent een unaniem standpunt in te nemen over het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

De laatste commissiebesprekingen waren nogal chaotisch, in die zin dat nog maar één lid van de meerderheid aanwezig was, namelijk een parlements lid van de CVP. Er waren wel veel oppositieleiden aanwezig. Gelukkig – voor de meerderheid althans – moest er niet worden gestemd. Ik heb dan ook enige bedenkingen bij de werking van de commissie.

Ik heb eveneens vastgesteld dat heel wat intellectuele diefstal is gepleegd. Verschillende partijen, vooral meerderheidspartijen, zijn met de ideeën van anderen naar de pers getrokken. Ik betreur dat een en ander op die wijze moet gebeuren, maar dat is nu eenmaal een gevolg van het feit dat men in het Vlaams Parlement op het gepaste ogenblik geen gezamenlijk standpunt bepaalt.

Daarom zou ik een misschien ijdele oproep willen doen om toch nog een poging te ondernemen die ongetwijfeld tot resultaten zal leiden. Dit overleg kan tijdens het parlementaire reces plaatsvinden. We kunnen dan op een ordentelijke manier bij unanimité eenzelfde standpunt bepalen, misschien met hier en daar een licht verschillend accent. Via een gezamenlijk standpunt kunnen we ons krachtiger opstellen dan als we – zoals nu het

Lachaert

geval is – in verspreide slagorde naar de Vlaamse regering stappen. (*Applaus bij de VLD en het VB*)

De voorzitter : Mevrouw Tyberghien heeft het woord.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, wie als gids de kans krijgt om Vlaanderens mooiste plekjes in hun cultureel-historisch kader te plaatsen en die vanuit de meest ideale hoek te observeren, gebruikt ongetwijfeld het boek Vlaanderens fraai gelaat van Patricia Carson als leidraad.

In dat boek staan natuurlijk geen negatieve punten. De minder fraaie elementen zoals de lintbebouwing, de versnipperde bebouwing in open ruimtes, de talrijke ruimtelijk storende gebouwen en het verval van onze steden worden vanzelfsprekend niet opgenomen. Daarbij komt nog dat de ruimtelijke wanorde die uit de huidige versnippering is gegroeid, veel geld kost. Ik heb het dan meer bepaald over de publieke dienstverlening en een reeks maatregelen die zo verspreid en soms zo ver van de bevolking liggen.

Sedert 1977 ben ik parlements lid. Ik weet dan ook dat in de periode 1980-1981 toenmalig minister Akkermans aan een groep planologen de opdracht gaf om uit te zoeken hoe Vlaanderen tijdens de komende jaren zijn steeds schaarsere ruimte moest ordenen. Het was een zware en langdurige opgave. Iedere zittingsperiode groeide het aantal voorstellen, die inmiddels een papierhoogte van een meter hebben bereikt.

Vier jaar geleden rondde de plangroep dit werk af. De ruimtelijke kernbeslissing en de bindende bepaling in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, dat het openbaar onderzoek doorstond, zijn hiervan het resultaat. Dit Ruimtelijk Structuurplan ligt voor ons ter bespreking. We bepalen vandaag hoe we Vlaanderen leefbaar en toegankelijk houden : de versterking van het ruimtelijk weefsel, onze zorg voor een duurzame landbouw en de vrijwaring van bos- en natuurgebieden. Verslaggevers berichtten over het intense debat waar toch ook sprake was van een eensgezinde bekommernis.

Ik onderstreep enkele accenten van de resolutie, de integrale tekst hebt u hopelijk allen gelezen. De stelling van de meerderheid zou duidelijk moeten zijn. We zullen de toekomst bepalen. We weten dat de uitvoering van dit prestigieuze plan afhangt van heel wat factoren.

Ten eerste is er de basiszorg, de betrokkenheid van de gemeente. De gemeenten moeten de Vlaamse ruimtelijke ontwikkeling waarmaken. We moeten de verbintenis aangaan om hen bij de selecties en afbakening van de diverse gebieden te betrekken. Inspraak is de basis van participatie. Er is nood aan een goede handleiding om het begeleidingsproces te verzekeren. Voorbeeldprojecten, zoals Mechelen, kunnen een emancipatorische rol spelen. Andere dan ruimtelijke impulsen, zoals financiële stimuli en remmen, kunnen bevruchtend werken. De talrijke subsidiëringsmechanismen voor grond- en pandenbeleid kunnen verbeterd worden. Er moet ruimte blijven voor de plaatselijke creativiteit. Een vereenvoudiging van de vele procedures en mechanismen is dringend nodig.

Voor de gemeentelijke planningstaken en de uitbouw van een deskundige gemeentelijke administratie is een sterke ondersteuning nodig, vooral in de kleinere en financieel zwakkere gemeenten. Dit is een vrome wens die in het planningsdecreet is opgenomen maar nog moet worden uitgewerkt. In de bespreking kwam veelvuldig ter sprake dat de juistheid van de prognoses, die aan de basis liggen van de behoefteberekening, in vraag worden gesteld. Ze dateren van 1992-1993. Sommige scenario's moeten worden aangepast aan de bepaling van de cijfers, zoals de koppeling van tewerkstelling aan de grootte van bedrijfsterreinen.

De formulering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen is krachtig maar welke de aangewezen middelen zijn om het te verwezenlijken is minder duidelijk. De strategie blijft te vaag. Het is niet duidelijk wat prioritair is. Hoe zit het bijvoorbeeld met de nieuwe woontypologieën, het uitzwermen van de handel, verspreide bebouwing, de zonevreemde activiteiten, enzovoort ?

Het ombuigen van trends vraagt om bijzondere middelen. Hierover blijft het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zeer vaag. Toch zijn er al voorbeelden : zoals de mobiliteitsconvenants waar de financiële steun van het gewest voor de planning, de uitvoering, de begeleiding en de kwaliteitsbewaking stimulerend werkt.

Daarnaast bestaat er ook vrees voor betutteling. Subsidiariteit is een goed principe maar moet gewaarborgd worden in al zijn vormen.

De heer Doornst zal de visie van de CVP over de Vlaamse rand naar voren brengen.

Belangrijk in het geheel is vooral het buitengebied. Het begrip buitengebied krijgt hier een beleidsma-

Tyberghien-Vandenbussche

tige inhoud. De inwijking in de kernen van het buitengebied mag volgens het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen niet verder worden gestimuleerd : dit is een gegeven. Schatten we wel voldoende de mogelijke gevolgen voor de leefbaarheid van onze plattelandsdorpen in ? In deze dorpen is de vergrijzing immers toch een ernstige dreiging waardoor de afbraak van het bestaande sociale weefsel zou kunnen worden versneld. Dit kan toch niet het doel zijn ? Het kan toch niet dat minder mobiele personen hierdoor verstoken zullen blijven van een aantal diensten en voorzieningen. Waar is er in het buitengebied ook plaats voor de historisch gegroeide sportvelden en jeugdvoorzieningen, die zich heel vaak in niet-geëigende zones bevinden ? Hoe verhoudt het principe van de kernversterking zich tot deze terreinen ? Dit is een oproep om antwoord voor al wie onze landelijke bevolking gene- gen is.

Het gedeelte over de agrarische structuur, de natuurlijke structuur en de landschappen is te vaag, te weinig concreet en te weinig uitgewerkt. Zo rest ons de vraag naar de omschrijving en de bedoeling van de genoemde agrarische bedrijvzones. Als deze bestemd zouden zijn voor grondloze agrarische bedrijven – dit kan gaan van serres tot varkensbedrijven – zal dit een ingrijpende factor zijn in het landbouwbeleid. En dan heb ik het nog niet over de vele ongewenste neveneffecten die hieruit kunnen en zullen voortvloeien.

In het hoofdstuk omtrent economische activiteiten beschouwen we vooral de actualisering van de behoeftencijfers als heel belangrijk. De inventaris van de bedrijventerreinen moet een dynamische inventaris zijn, die de daadwerkelijk ingenomen en beschikbare terreinen, leegstand en gebruikswaarde inclus, in kaart brengt en inventariseert. Ook hier is een handleiding onontbeerlijk voor de ontwikkeling van de lokale en regionale bedrijventerreinen. Een rechtstreekse betrokkenheid van het openbaar vervoer bij de inplanting en toewijzing van nieuwe bedrijventerreinen is noodzakelijk en relevant. Lijninfrastructuur vormt de basis en de noodzakelijke voorwaarde om de bereikbaarheid te garanderen, de leefbaarheid te herstellen en de verkeersveiligheid te verbeteren. Daarom is de functionele classificering van die wegen uiterst belangrijk. Vandaar de noodzaak bij de classificering van een gestructureerd intergemeentelijk overleg, zowel met de betrokken administraties als met de streekplatforms, vooral wat de primaire wegen 1 en 2 betreft. De secundaire wegen moeten verbinden, verzamelen en toegang geven : drie

belangrijke functies. Men kan terecht vrezen dat de secundaire wegen een te grote belasting te verwerken krijgen. Over bepaalde elementen van het wegennet werd in het Ruimtelijk Structuurplan niets beslist. Als een structuurplan een visie wil ontwikkelen moet men ook in die zin een degelijke keuze durven maken.

Zoals de verslaggever benadrukte, zal de bouwvrije zone op veel plaatsen grote gevolgen hebben voor bestaande bedrijven en ook voor de uitbating van sommige landbouw- of andere bedrijven. Deze bouw- en gebruiksvrije zone is al afgebakend, terwijl de stedelijke gebieden bijvoorbeeld nog niet zijn afgebakend. Gaat men uit van het feit dat er weinig nieuwe wegeninfrastructuur in het vooruitzicht wordt gesteld, dan is het niet duidelijk in welke mate de principes bij aanleg en inrichting van de wegen tot gevolg hebben dat afritten moeten worden gesloten of huizen afgebroken. Ook moeten we ons bekommeren om en is waakzaamheid geboden inzake de spoorweginfrastructuur, vooral wat de secundaire lijnen betreft. Ook voor de waterwegen en de poorten hebben we aandacht gevraagd in deze resolutie.

Ik citeerde al Het fraaie gelaat van Vlaanderen, een boek van Carson. In De Standaard van vorig jaar stond een artikel getiteld, ik citeer : het fraaie gelaat van Vlaanderen krijgt een strengere plooi. Einde citaat. Dat was de titel van een persartikel over het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Hopelijk zal die strengere plooi van het RSV leiden tot het fraaie Vlaanderen dat we in feite allen samen beogen te scheppen. (*Applaus bij de CVP en de VU*)

De voorzitter : De heer Gabriels heeft het woord.

De heer Jaak Gabriels (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal me tot enkele vormelijke aspecten in verband met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen beperken. De heer Lachaert zal het over het inhoudelijke aspect, de stellingname van de VLD en de resolutie die door onze fractie is ingediend, hebben. Ik dank ook de verslaggevers, de commissiesecretaris en de leden van het Beknopt Verslag die in een ijtempo hebben moeten werken. Een uur na de commissievergadering beschikten we al over het verslag. Ik dank ook iedereen die aan de discussies heeft deelgenomen. Als voorzitter van de commissie was ik blij dat het een discussie in twee richtingen was. Ze hield vaak een opheldering van een aantal onduidelijke begrippen en formuleringen in. Met de hulp van Vlacoro en de administratie zijn we erin geslaagd de bomen door het bos te zien.

Gabriels

Het debat op zichzelf was veelal verweven met het eerste deel en heeft niet zelden een stellingname van elke groep, over de grenzen van meerderheid en oppositie, teweeggebracht. Ook daarin werden we door ambtenaren bijgestaan. Ik wil die mensen ook danken. Telkens er een vraag werd gesteld, waren ze bereid aanwezig te zijn.

De discussie over het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen is al heel oud. Vier jaar geleden al kregen twee professoren een opdracht in die zin toevertrouwd. Uiteindelijk hebben ze in de commissie het ontwerp-concept toegelicht. Vorig jaar hebben we voor het parlementair reces het planningsdecreet in de commissie en in het parlement goedgekeurd. Het moest de juridische basis vormen voor het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Tijdens het daaropvolgende reces heeft de regering het ontwerp van decreet Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen goedgekeurd. In oktober hebben we de werkzaamheden hervat en werden we geconfronteerd met dit werkstuk. Uiteindelijk is het op het einde van het jaar ter inzage aan de bevolking voorgelegd en kon het openbaar onderzoek plaatsvinden. Dat onderzoek heeft volgens de eerste berichten heel wat belangstelling genoten. Bij nader onderzoek bleek het vooral om een gestructureerde belangstelling te gaan en niet zozeer om een individuele belangstelling. Dat is niet verwonderlijk omdat de materie niet voor iedereen begrijpelijk en toegankelijk is. Na de verlenging van de periode om de bezwaarschriften te onderzoeken werden de werkzaamheden op 23 juni door Vlacoro afgerond. In de commissie beschikten we zelfs nog vóór de minister over het advies van Vlacoro in verband met de ingekomen bezwaarschriften : een primeur. Er volgden talrijke vergaderingen. We wilden de inhoud van de weerleggingen van de bezwaarschriften kennen.

Een eerste algemeen probleem was de tijdsdruk waardoor we niet uitvoeriger konden ingaan op een aantal problemen. Dit is nochtans noodzakelijk, want we moeten ervoor zorgen dat Vlaanderen over een goede decreetgeving beschikt. Er moet een convergentie zijn tussen de diverse domeinen met raakvlakken. Het Ruimtelijk Structuurplan is een heel belangrijk kader. Uit het feit dat de heer Quintelier, verslaggever, al vroeg verstek moest geven omdat hij ook verslaggever was voor de bespreking van het decreet Natuurbehoud, blijkt bijvoorbeeld hoezeer de twee zaken verweven zijn. Heel wat leden van de commissie voor Ruimtelijke Ordening werden in een pendeldienst ingeschakeld om de bespreking van het decreet Natuurbehoud

eveneens bij te wonen. Dit geeft ook te denken over het feit dat, als we meer tijd hadden gehad, we misschien hadden kunnen laten onderzoeken hoe de decreten in elkaar schuiven. Het decreet Natuurbehoud, het Duinendecreet en de milieudecreten hebben vanzelfsprekend heel veel te maken met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Daarom moeten we er ook voor zorgen dat deze decreten overdrukken van elkaar zijn en elkaar aanvullen in de plaats van tegen te spreken. Ook de begripbevattelijkheid moet ten behoeve van de bevolking worden verhoogd.

Wanneer het nieuwe decreet Ruimtelijke Ordening – dat alles wat op wetgevend vlak is gebeurd, met name de wet van 1962 die via een geactualiseerd decreet aangepast werd, moet groeperen – er komt, zou ik er bij de minister willen op aandringen dat deze ineengrijping en aaneenschakeling van deze verschillende beleidsdomeinen op voorhand zou plaatsvinden. Dit is ook een zeer belangrijk gegeven voor de rechtszekerheid van de burger terzake.

Mijnheer de minister, de discussie over planschade en planbaten is uitvoerig aan de orde gekomen. Ik zou willen dat dit dan ook een juridisch draagvlak krijgt, want ook nu weer gaat het over de verschuiving van heel wat hectare naar een andere functie. Planschade moet niet alleen juridisch worden geregeld, maar ook in de praktijk toegepast. Van dat laatste is echter nog niet veel werk gemaakt. De claims lopen nu al op tot boven de 10 miljard frank en we betalen budgettair per jaar ongeveer 200 miljoen frank. Om deze discussie in de toekomst aan te kunnen en de omvang ervan onder controle te krijgen, hebben we er met vele collega's op aangedrongen dat ook het begrip planbaten juridisch zou worden onderbouwd.

De tweede algemene bedenking gaat over de afronding van deze tekst. We zijn er door de tijdsdruk misschien niet in geslaagd een gezamenlijke tekst op te stellen die iedereen op alle onderdelen bevredigt. Toch kan ik als voorzitter van de commissie getuigen dat de discussie niet liep tussen meerderheid en oppositie, maar er integendeel veelal een grote eensgezindheid aan de dag werd gelegd over alle fractiegrenzen heen. De klassieke weergave op grond van de stellingname van de meerderheid enerzijds en de stellingname van de oppositie anderzijds was in de commissie maar zelden te zien. Dit lijkt me ook logisch omdat het vastleggen van de ruimte voor een periode van tien jaar geen zaak is van een toevallige meerderheid of een toevallige oppositie op een bepaald moment. Dit gaat de hele Vlaamse Gemeenschap aan en

Gabriels

precies dat overstijgen van de tegenstelling tussen meerderheid en oppositie had nog meer vruchten kunnen afwerpen indien we over meer tijd hadden beschikt.

Als voorbeeld haal ik graag de Vlaamse rand rond Brussel aan. Over alle partijgrenzen heen beschouwen we die rand als meer gericht naar Vlaanderen en bekijken we die rand niet langer als een entiteit met de rug naar Vlaanderen en het gezicht naar Brussel gericht, maar wel omgekeerd : met het gezicht naar Vlaanderen en de rug naar Brussel. Ik bedoel dan dat het geen onderdeel moet zijn van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, maar een onderdeel van Vlaanderen. Ik denk dat het belangrijk is dat we ons allen achter die idee scharen.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Wat de heer Gabriels probeert naar voren te schuiven, sluit aan bij wat de heer Lachaert heeft gezegd. Ik wil daar graag even op reageren.

Er wordt hier gezegd dat, indien men een dag langer had kunnen werken, men wel tot een resolutie zou zijn gekomen waarachter zich meer mensen zouden scharen dan alleen de meerderheid. Ik ben het daar helemaal niet mee eens. Indien we het in de commissie echt hadden gewild, was het best mogelijk geweest dit alles af te ronden. We hebben anderhalve dag niet vergaderd. De donderdag die daartoe uitgetrokken was, hebben we niet benut en de woensdag zijn we pas om drie uur gestart.

Mijnheer Gabriels, u probeert het voor een deel in onze schoenen te schuiven dat we door tijdsdruk geen unanimité kunnen bereiken. Ik ga daarmee niet akkoord, want als ik jullie teksten lees, moet ik vaststellen dat een compromis gewoon niet mogelijk is.

De VLD zegt : bij evaluatie van de woonbehoefte-studies enkel rekening te houden met de reëel beschikbare onbebouwde percelen. Einde citaat. Dat is speculatie ! De VLD zegt verder : de notie van minimale woondichtheden niet langer te behouden. Einde citaat. Dan kunnen we die trendbreuk van zestig/veertig niet halen. Ik lees bij de VLD ook : de notie van uitdoving van gebiedsvreemde bebouwing in gebieden van natuurlijke structuur niet langer te behouden. Einde citaat. Dat zijn een aantal essentiële elementen waarvan u toch ook al onmiddellijk wist dat daarover geen overeenstemming kon ontstaan.

Ik geef toe dat er tijdsdruk was, maar we hadden eenvoudig wat vroeger kunnen beginnen. Wat het Planningsdecreet betreft, hoefden we niet te wachten op Vlacoro. We hadden al hoorzittingen kunnen organiseren met de mensen van de administratie en van het kabinet. Indien men een beetje goede wil had getoond, dan waren we er misschien wel geraakt. Ik verwijs hierbij ook naar de voorzitter van de commissie voor Leefmilieu, de heer Van Mechelen. Ik aanvaard dus niet dat men de schuld in de schoenen van de meerderheid probeert te schuiven.

De heer Jaak Gabriels : Dat heb ik niet gezegd en ik heb geen schuldigen aangewezen. Ik heb enkel vastgesteld dat wij te weinig tijd hadden.

Inzake de werkzaamheden van de commissie deel ik u mee dat wij op het einde, volgens de bepalingen van het Reglement, de kans niet meer kregen om een nieuwe resolutie op te stellen, omdat er geen unanimité was. Als voorzitter moest ik mij aan het Reglement houden.

De andere discussie, die u hebt aangehaald, werd in de commissie volledig gevoerd. Het heeft geen zin om dezelfde thematiek tweemaal te bespreken. Het volledig advies van Vlacoro over de bezwaarschriften beslaat ook het volledig Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. De discussie werd mijns inziens op een goede manier gevoerd. Eerst was er de toelichting en nadien een debat ten gronde, waarbij we over alle elementen beschikten waardoor de problemen werden uitgepraat. Hierover moeten we nu niet uitweiden. Mijns inziens was de eensgezindheid groter dan het aantal verschilpunten. De basistekst is vanzelfsprekend voor amendering vatbaar.

Na deze toelichting over de algemene zaken, wil ik het nog heel kort hebben over de methodiek en de vormgeving van het RSV. Ik stel vast dat in dit parlement en bij de regeerverklaring heel dikwijls over subsidiariteit wordt gesproken. Het RSV is net in de omgekeerde volgorde tot stand gekomen. Eerst hebben twee professoren zich ermee bezig gehouden, waarna het van bovenuit werd doorgegeven naar beneden. Mijns inziens moeten wij het Nederlands voorbeeld volgen. Daar begint men van onderuit, waarna alles van bovenuit wordt getoetst aan het afgesproken kader. Bovendien is het vastleggen van de verschillende functies van de gronden gebeurd door de belangengroepen en de drukkingsgroepen in de Minaraad, en niet door het parlement. Wij hebben heel open kunnen spreken, want we werden pas achteraf op de hoogte gebracht van hun vaststellingen.

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback : Mijnheer de voorzitter, ik had graag van de heer Gabriels vernomen hoe hij het Nederlands model interpreteert. Hij gaat er toch ook vanuit dat er van bovenuit een kader werd gecreëerd, waaraan men toetst wat beneden gebeurt. Ik heb altijd begrepen dat dit structuurplan in grote mate het kader, waaraan men lokale en plaatselijke activiteiten kan toetsen, moet bieden.

Ofwel begrijpt de heer Gabriels het niet, ofwel begrijp ik het niet, ofwel zoekt de heer Gabriels naar een discussiepunt zonder meer. Mijns inziens gaat hij een beetje in de fout.

De voorzitter : De heer Gabriels heeft het woord.

De heer Jaak Gabriels : Mijnheer Tobback, ik heb een en ander al verschillende keren uitgelegd. Ik weet niet of u toen naar me heeft geluisterd, maar ik hoop dat u dit nu doet.

Destijds heeft men zo'n poging ondernomen. Van onderuit werden de ideeën bij de gemeenten opgevraagd. Die ideeën heeft men achteraf naast elkaar gelegd om naar mogelijke convergenties te zoeken. Op basis daarvan werd vertrokken, want dit bood een kader dat van onderuit werd aangereikt en van bovenuit werd gecorrigeerd. De toekomst is natuurlijk de grote toetssteen voor de nieuwe initiatieven die van onderuit starten. Zo is het in Nederland gebeurd, en moeten wij ook te werk gaan.

De heer Bruno Tobback : Mijnheer Gabriels, ik heb nog steeds niet gehoord welk toetsingskader u wilt gebruiken.

De heer Jaak Gabriels : We hebben de gemeenten gevraagd wat zij wilden. We hebben dit bijvoorbeeld gedaan inzake de wijziging van het Gewestplan. Daarna werden een aantal algemene regels opgelegd, bijvoorbeeld dat de open ruimte in oppervlakte minstens zo groot moet blijven als voorheen. Onderling mogen zaken worden gewijzigd, maar men moet zich aan de algemene regels houden. Wij leggen dus een aantal spelregels op.

Heel wat gemeentebesturen hebben hierdoor een creatieve denkoefening gemaakt. Ik betreur echter dat daar in de praktijk niets van is terechtgekomen. Ik vind onze werkwijze de goede, want ze geeft veel meer verantwoordelijkheid aan de betrokken gemeenten. Zij zullen nu meer dan vroeger tegen

iets optreden. Ik zou hiervan vele voorbeelden kunnen geven.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Mijnheer de voorzitter, ik vind dat de heer Gabriels de waarheid geweld doet. Ik wil de heer Tobback bijtreden.

De heer Jaak Gabriels : Ik had niets anders verwacht.

De heer Carl Decaluwé : Men heeft inderdaad getracht om een en ander van onderuit op te bouwen. Men heeft alle mogelijke administraties geraadpleegd om een zo goed mogelijke inventaris te maken van wat op het veld gebeurt.

Men heeft alle VOI's en alle GOM's geraadpleegd en men heeft ook gepraat met de gemeentebesturen. In de GOM-studies kunnen de woonbehoeften van elke gemeente duidelijk worden bekeken. Als we vanuit de gemeenten moeten vertrekken, dan zullen we juist geen trendbreuk realiseren. Elk gemeentebestuur bekijkt de zaak in functie van zijn eigen kerktoren. Dat zou opnieuw tot de situatie leiden dat elk gemeentebestuur zijn aantal woningen of industrieterreinen wil hebben, ongeacht de behoefte. Het is niet juist de zaak af te schilderen alsof met niemand rekening wordt gehouden. Dit was een proces van jaren, een combinatie van vertrekken van beneden uit en een kader aanreiken van boven uit.

We hebben dit ook gehoord in hoorzittingen en discussies met de professoren Albrechts en Vermeersch. Ik denk dat op dat vlak geen discussie mogelijk is.

De heer Jaak Gabriels : Mijnheer Decaluwé, ik moet u tegenspreken. U verdraait de waarheid. De gemeentebesturen werden hier niet bij betrokken. U hebt in de commissie zelf kunnen vaststellen dat nog geen honderd gemeenten klaar zijn met een volledig woonbehoeftenplan. Integendeel, men durfde de woonbehoeftenstudies die men van de gemeenten al had ontvangen, niet als relevant beschouwen. Ze moeten dringend worden aangepast, als men het hele grondgebied wil dekken.

Destijds heeft minister Waltiel een poging ondernomen om via de administratie op de hoogte te worden gebracht van de wensen van de gemeenten. Dat zou een vertrekpunt kunnen zijn, geen eindpunt. Heel wat gemeenten hebben hiervoor destijds degelijke inspanningen geleverd, met de medewerking van de hele bevolking, onder meer

Gabriels

via hoorzittingen. Ze hebben hun gegevens doorgevoerd maar deze zijn blijven liggen. Er is nooit iets mee gebeurd. Een dergelijke werkwijze leidt tot een veel grotere verantwoordelijkheidszin dan wat nu is gebeurd met het RSV. Het RSV wordt teveel aangevoeld als zijnde opgelegd.

Een derde element waarover de VLD en de bevolking zich vragen stellen, is de democratische kwaliteit. Mijnheer Decaluwé, hierover kunnen we ook van mening verschillen. Er zijn 33.750 bezwaarschriften van gemeentebesturen of gecombineerde gemeentebesturen binnengekomen. Hiervan werd geen enkel besproken door Vlacoro. Ik benadruk : geen enkel.

Na het beëindigen van de indieningsperiode van bezwaarschriften heb ik in de kranten gelezen dat de democratie heeft gezegevierd en de bevolking volop heeft ingespeeld op de inspraakmogelijkheid. Maar wat stel ik vast ? Vlacoro kon de individuele bezwaarschriften om technische redenen niet behandelen. Men had ze nochtans kunnen bundelen en toetsen aan de uitgangspunten. Geen enkel individueel bezwaarschrift werd behandeld. Kunt u me tegenspreken ?

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Mijnheer Gabriels, ik citeer het antwoord van mevrouw Lemaître uit het verslag : de inhoud van een bezwaarschrift bevat niet dezelfde terminologie als een bezwaarschrift rond de problematiek van gewestplannen, waarop individueel moet worden geantwoord.

Ik heb nagevraagd of, wanneer er niet individueel wordt geantwoord op ieder bezwaarschrift, men niet het risico loopt dat men naar de Raad van State gaat. U moet het Planningsdecreet lezen, mijnheer Gabriels. Daar staat niet in dat men elk individueel bezwaarschrift moet beantwoorden. Men moet komen tot een globaal advies en de bezwaren in groep behandelen. Weet u dat er 87 verschillende groepen van bezwaarschriften waren, onder meer van gemeentebesturen ? Mevrouw Lemaître heeft ook uitdrukkelijk gezegd dat een groot aantal bezwaren van de gemeentebesturen niet individueel maar in groep terug te vinden zijn in het advies van Vlacoro.

In de toelichting van mevrouw Tyberghien daarstraks hebt u kunnen horen dat een aantal punten van de resolutie ook terug te vinden zijn in een groot aantal bekommernissen van gemeentebestuur-

ren. Als u echter zegt dat ieder gemeentebestuur wil worden opgewaardeerd, een economisch knooppunt wil worden en deze of gene weg en een bepaald aantal woningen wil krijgen, dan hebt u het over een problematiek onder de kerktoren. We moeten het echter over algemene principes hebben. Dat, mijnheer Gabriels, is precies de trendbreuk van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

De heer Jaak Gabriels : Mijnheer Decaluwé, uw opmerkingen verbazen mij. In de commissie hebt u persoonlijk gevraagd om inzage te krijgen in bezwaarschriften waarop Vlacoro geen antwoord heeft gegeven.

Dit is geen alleenstaand feit. U weet goed genoeg dat zelfs gemeentebesturen die niet volgens de formule van het Gewestplan werken, maar wel het Structuurplan Vlaanderen volgen, samen een bezwaarschrift hebben ingediend en dat die geen enkel antwoord hebben gekregen. Dat bezwaarschrift is zelfs niet eens behandeld door de Vlacoro-commissie. Dat is de realiteit. Ik vind het jammer dat dat niet mogelijk was. De mensen achter de schermen zeggen zelfs dat het technisch niet mogelijk is.

Beweren dat dit nu een oefening in democratie is, gaat mij net iets te ver. Ik denk dat het tegendeel waar is. We zullen trouwens nog moeten afwachten welke juridische gevolgen deze vorm van afhandeling uiteindelijk zal hebben. Ik denk dat u er evenzeer als ik van bent overtuigd dat hierover geen enkele zekerheid bestaat.

Een vierde aspect van deze zaak is de complexiteit ervan. Die heeft heel wat mensen ervan weerhouden het plan grondig te bekijken en daardoor hebben zij hun democratische rechten niet kunnen uitoefenen. Niemand ontkent dit. Iedere burger die wordt geacht om zijn mening over dit plan te geven, moet minstens begrijpen waar het over gaat. Heel wat burgers hebben moeite gehad met de tekst. Op gemeentelijk vlak heb ik dat genoeg ervaren. Een begrijpelijke taal, mijnheer Decaluwé, draagt bij tot een beter begrip van het plan. Ruimtelijke ordening is trouwens iets wat iedereen aangaat en iedereen heeft het recht om daarover te worden ingelicht.

Ik heb nog een paar kleine bedenkingen. Vlacoro is mijns inziens ten dele belanghebbende partij geweest. De voorzitter en twee commissieleden werden door de minister aangeduid. Zes leden werden door de andere Vlaamse ministers aangeduid. De vijf externe deskundigen echter komen allemaal uit de SERV of de Minaraad, die was

Gabriels

betrokken bij de bespreking van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Zij hebben onder elkaar de ruimtebalans afgesproken. Dat is de realiteit. Binnen die Minaraad zijn zelfs hectaren van functie gewijzigd, mijnheer Decaluwé. Dat weet u goed genoeg. Het is trouwens een publiek geheim. Als men dat dan toch beoordeelt, zit men met een deontologisch probleem. Ik stel mij de vraag of er geen andere instanties objectiever kunnen optreden. Kan Vlacoro niet objectiever worden samengesteld? Op die manier kunnen we er zeker van zijn dat we de indieners van bezwaarschriften een objectief antwoord kunnen geven.

Ik ga het niet meer over de inhoud hebben, maar ik hoop, mijnheer de minister, dat wij van het buitenland zullen leren. Daarnet heb ik het al over Nederland gehad. Als wij bepaalde functies volledig concentreren in bepaalde domeinen, zullen wij in andere gebieden weinig of geen functies overhouden. Als zoiets gebeurt, hoop ik in elk geval dat men lessen trekt uit de zogeheten slaapsteden in Nederland. Die zijn een grote mislukking. Een gemeente is een optelsom van functies en moet dat in de toekomst blijven. Daarbij maakt het niet uit of die gemeente nu in een buitengebied ligt of in stedelijk gebied. Uiteraard kunnen bepaalde functies in bepaalde gebieden wat meer of wat minder aanwezig zijn. Men mag de ruimtelijke ordening echter niet op een eendimensionale manier aanpakken, anders zullen we dezelfde fouten maken als Nederland.

Dit waren een aantal bedenkingen die wij als VLD hebben over het vormelijk aspect van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. De hoofdlijnen – en de heer Lachaert komt daar straks op terug – kunnen vanzelfsprekend door iedereen worden onderschreven. Het komt er echter op aan hoe wij dat concreet invullen en hoe wij dat in samenspraak met de bevolking op een democratische wijze blijven opvolgen. (*Applaus bij de VLD*)

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Ik wil de heer Gabriels toch om enige verduidelijking vragen. Mijnheer Gabriels, u stelt terecht dat een eendimensionale aanpak uit den boze is. Een stad is inderdaad een geheel van activiteiten. In het Ruimtelijk Structuurplan heb ik echter nergens gelezen dat wij slaapsteden zouden willen creëren. Een bewijs daarvan zijn de geplande lokalebedrijventerreinen, de multifunctionaliteit en integratie van een aantal functies. Nog een ander bewijs is onze verwijzing

naar het afwegingskader voor het buitengebied. Ik deel uw bezorgdheid maar ik vraag me af waar in het structuurplan staat dat we alleen maar slaapsteden of ontspanningssteden zouden willen creëren.

De heer Jaak Gabriels : Mijnheer Coens, ik wilde aan de minister duidelijk maken dat we moeten voorzichtig zijn. We moeten vermijden op de ene plaats te veel verschillende functies te concentreren en op een andere te weinig. U zegt dat dat niet in het structuurplan staat, maar wat ergens is opgestart, kan in de toekomst gemakkelijk groeien en daar ben ik bang voor. Die vrees leeft ook zeer sterk bij een aantal kleinere gemeenten.

Het komt erop aan van de voorbeelden in het buitenland te leren. We mogen niet dezelfde fouten maken. Ik heb niet gezegd dat we op dezelfde manier slaapsteden in het leven moeten roepen. We moeten wel voor ogen houden dat een gemeente een optelsom is van diverse functies en die moeten gevrijwaard blijven.

De heer Joachim Coens : Dan deelt u ons standpunt dat in de resolutie staat? De ruimteschaal zal een determinerende rol spelen bij de totstandkoming van jeugd- en sportvoorzieningen, de lokalebedrijventerreinen en versterking van de sociale voorzieningen.

De heer Jaak Gabriels : De heer Lachaert zal het erover hebben, onze resoluties vertonen gedeeltelijk overeenkomsten.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : De heer Gabriels insinueert dat de indeling van de ruimte zomaar op de canapé van de Minaraad werd beslist. Ik ben jarenlang lid geweest van de Minaraad, mijnheer Gabriels. De Minaraad heeft gewoon een adviseerende functie. De raad heeft een aantal suggesties geformuleerd inzake de ruimtebalans. Er werd immers om een advies gevraagd, net zoals dat bij de SERV gebeurt, andere organisaties zoals de BBL, de Boerenbond hebben ook hun visie gegeven. Dat is toch ook democratie? Het is echt niet correct nu te suggereren dat de Minaraad beslist heeft. De regering heeft de politieke beslissing genomen. (*Opmerkingen van de heer André Denys*)

U schudt het hoofd, mijnheer Gabriels, en dat is niet correct. Ik heb nooit enig lobbywerk achter de schermen ervaren. Ik protesteer formeel tegen uw insinuaties.

De heer Jaak Gabriels : Mijnheer Decaluwé, we hebben van de opstellers van het structuurplan vernomen dat de verschuiving van 100.000 hectare van de ene functie naar de andere al vaststond binnen de Minaraad vooraleer de knoop werd doorgehakt in de regering. Als dat geen voorbeeld is van inmenging van belangengroepen, dan weet ik het niet meer. Het parlement had hier niets in de pap te brokkelen.

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback (*Op de tribune*) : Ik geloof dat het tijd is om de rust in het debat terug te brengen. Misschien zou iemand anders dat beter kunnen, maar ik zal mijn best doen.

In de commissie kwamen een aantal zaken zeer duidelijk naar voren. Er bestaat onder meer nog steeds een grote onduidelijkheid over het instrument, de draagwijdte en de consequenties van ruimtelijke structuurplanning. Dat is niet alleen in dit parlementaire kader het geval, maar ook in de commissie.

Tijdens de hoorzittingen zijn dingen gezegd die we al hoorden tijdens de discussie over het planningsdecreet. Er zijn blijkbaar nog altijd weinig mensen in Vlaanderen vertrouwd met een tamelijk abstract instrument als structuurplanning. Weinigen zien het ruimtelijk beleid in die zin.

Dat is onder meer tot uiting gekomen in een aantal lokaal getinte uiteenzettingen in de commissie. Daar ga ik niet verder op in. Het is ook tot uiting gekomen in de bezwaarschriften : van die meer dan 30.000 bezwaarschriften is meer dan 90 percent georganiseerd. Dat doet natuurlijk geen afbreuk aan de ernst ervan, maar wel aan het aantal. Het toont aan dat bij het publiek in Vlaanderen een abstract instrument op weinig interesse kan rekenen. Die interesse zal pas aan de oppervlakte komen als er over een specifiek perceel wordt gediscussieerd.

We moeten dus meer informatie en een duidelijker toelichting geven bij ruimtelijk bestuur. Veel belangrijker is nog dat we nu eindelijk op korte termijn kunnen beginnen met het in de praktijk omzetten van die abstracte visie. Dan pas zal men er correct over discussiëren.

In deze voorliggende resolutie van CVP en SP wordt veel aandacht besteed aan de uitvoering. Ik wil dit vanuit de SP-fractie benadrukken. Wij hechten er ook veel belang aan. Uit de discussie in de

commissie is tevens gebleken dat de uitgangspunten van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen op een ruime instemming kunnen rekenen.

De diverse overheden hebben echter de middelen niet om die abstracte visie inzake ruimtelijke ontwikkeling in de praktijk om te zetten. In de eerste plaats wordt in de resolutie concreet verwezen naar het grondbeleid. Niemand in de commissie heeft opgemerkt dat dit een ongewenst instrument is. Dat verbaasde me, omdat blijkbaar voor mijn tijd die instemming allesbehalve algemeen was.

Op dit ogenblik beseft men erg goed dat grondbeleid moet worden gekoppeld aan een duidelijk ruimtelijk beleid, teneinde grondspeculatie en prijsstijging tegen te gaan. Zo kan een actief beleid worden gevoerd.

Hetzelfde geldt voor een stelsel van planbaten, waar we op dit ogenblik nog niet aan toe zijn. Dit is echter een belangrijke component voor de bestaande reglementering inzake planschade. Het is ook essentieel van niet alleen de Vlaamse overheid, maar ook de gemeenten de middelen toe te kennen, om het beleid in de praktijk te brengen.

Ik ben het niet eens met hen die vinden dat vandaag het hele instrumentarium moet klaarliggen en dat we erover moeten discussiëren, vooraleer we een standpunt kunnen innemen inzake het ontwerp-ruimtelijk structuurplan. Het is aan dit parlement om die zaken uit werken wanneer we de volgende stap zetten.

Een ander essentieel instrument van de overheid om die ruimtelijke politiek te flankeren, is de sociale woningbouw. In de resolutie wordt verwezen naar de nood aan respect voor de correcte verhoudingen. Ik heb uit het standpunt van de Agalev-fractie begrepen dat die zestig-veertigverhouding geen absoluut rigide cijfer is voor sociale huisvesting.

In de tekst van de resolutie staat nu ook al letterlijk dat naast die verhouding evenzeer de concrete noden op het terrein prioriteit moeten genieten. Aan de hand daarvan moet minstens inzake huisvesting in de tijd kunnen worden gemoduleerd.

Uit de discussie met en de toelichting van de administratie is gebleken dat men ook daar niet over alle middelen en instrumenten beschikt. Het meest schrijnende voorbeeld daarvan was ongetwijfeld het ogenblik waarop men moest toegeven dat het de bedoeling is om in de komende jaren telkens

Tobback

vijf, zes of misschien zeven stedelijke gebieden af te bakenen.

Ik denk – net zoals, geloof ik, iedereen in de commissie – dat dit niet kan. Indien men dit in de praktijk wil omzetten, zal men zeer snel moeten zijn met de afbakening van de stedelijke gebieden, en liefst allemaal samen. Ze zijn tenslotte grotendeels de sleutel tot de implementatie van dit ruimtelijk structuurplan. Vandaar dat in de resolutie duidelijk staat dat dit zeer snel en gelijktijdig moet gebeuren. Men kan twisten over de vraag of daaraan een einddatum moest worden gekoppeld. Wat mij betreft, was die datum gisteren. Men moet echter ook rekening houden met de concrete mogelijkheden van de administratie. We vragen aan de regering alleszins dat ze in de middelen voorziet om die afbakening zeer snel – en ik hoop volgend jaar – af te ronden voor Vlaanderen en voor het hele toepassingsgebied van dit Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Mijnheer Lauwers, ik heb u daarnet gezegd waarom ik het amendement over de concrete einddatum niet zal steunen hoewel ik het in wezen met de timing eens ben. Er is voor die afbakening niet alleen bij de Vlaamse administratie, maar ook bij anderen nood aan een duidelijke handleiding. Ofwel bestaat die niet, ofwel is ze onvoldoende bekend. Ook daar is een belangrijke taak weggelegd voor de administratie indien men wil waarmaken wat men belooft.

Ik heb de nadruk gelegd op die instrumenten omdat ik meen dat een visie over ruimtelijke ontwikkeling – en dit Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen heeft toch een visie – in de tijd moet kunnen veranderen. Ze is sowieso steeds tijdsgebonden. De visie die we in dit structuurplan wensen uit te werken had ten tijde van de heer Walt Niel op weinig eensgezindheid kunnen rekenen. Ik heb vanmorgen, mijnheer Gabriels, nog op de radio gehoord dat het resultaat van die enquête als volgt luidt : we zouden een gebied zo groot als Antwerpen met inbegrip van de haven moeten volbouwen indien we aan de vraag van de gemeenten wensten te beantwoorden. Indien dat uw visie is, dan moet u dat klaar en duidelijk zeggen. Ik denk dat dit vandaag niet meer het geval is.

Misschien verandert dat later weer. Zoals ik al gezegd heb, een visie moet en zal altijd veranderen. Daar is in dit structuurplan en het planningsdecreet ook duidelijk rekening mee gehouden. Men kan op bepaalde, periodieke momenten het plan

vernieuwen, namelijk eerst na tien en vervolgens na vijf jaar. Visies moeten en zullen dus veranderen. Indien ze evenwel iets meer willen zijn dan een vaag en abstract gegeven, moeten ze worden gebonden en moet degene die de visie formuleert en onderwerpt aan een democratische toetsing, de instrumenten in handen hebben om ze in de praktijk om te zetten. Daar waar we vandaag stilaan een visie ontwikkelen, hebben we blijkbaar nog lang niet die instrumenten ter beschikking. Dat is wat ons betreft het meest essentiële aspect aan dit ruimtelijk structuurplan en de belangrijkste boodschap die we willen richten aan de regering.

Wat specifiek Brussel betreft, is er in de commissie inderdaad een hele discussie gevoerd. We hebben in de tekst die nu voorligt, moeten toegeven dat we ook geen oplossing hebben gevonden. Het gaat hier niet over de principes. Ik denk dat we het erover eens waren dat het enerzijds niet zo is dat Brussel een homogeen stedelijk gebied vormt en dat we anderzijds ook begrip tonen voor de gevoeligheden van de bewoners van de Brusselse rand die niet zomaar tot het stedelijke gebied van Brussel willen behoren.

Ik denk dus dat het een moeilijke maar essentiële opdracht zal zijn om in de volgende weken en maanden tot een visie te komen die de psychologische gevoeligheden van de betrokkenen verzoent met de planologische realiteit, om zo een degelijk concept te bereiden voor de Vlaamse gebieden rond Brussel. Ook onze fractie is bereid om daar creatief aan mee te werken. In de commissie beschikten we inderdaad niet over de middelen om daarvoor een oplossing te vinden.

Tot slot wil ik kort de gevolgde procedure en alle discussies die daaromtrent zijn ontstaan bespreken. Ik kan me grotendeels aansluiten bij wat de heer Decaluwé daarover heeft gezegd. In de eerste plaats wil ik het hebben over de procedure van adviesverstrekking inzake het RSV : het openbaar onderzoek, het advies van Vlacoro, en het standpunt van het Vlaams Parlement. Ik wil erop wijzen dat deze procedure nog geen jaar geleden in dit parlement werd goedgekeurd. We waren het er toen blijkbaar allemaal mee eens. (*Opmerking van de heer Patrick Lachaert*)

Akkoord, dat gebeurde in dit parlement, mijnheer Lachaert. Het is een decretale regeling. Als we nu met een probleem zitten, dan hebben we dat daar, op dat moment, voor het eerst doen ontstaan.

Bovendien wist ik dat er een tijdsprobleem zou zijn. Eigenlijk betwist ik dat er een echt tijdspro-

Tobback

bleem is. Als er al een is, dan is het er weer eentje dat we aan onszelf te danken hebben. Het planingsdecreet bepaalt een duidelijke termijn. Het Vlaams Parlement heeft een maand de tijd om te adviseren over het ontwerp van het RSV. Het planingsdecreet houdt echter – uiteraard terecht – geen rekening met het feit dat het Vlaams Parlement beslist om het zomerreces uiterlijk op 11 juli te laten beginnen, ook al bestaat daartoe geen enkele wettelijke of decretale verplichting. Een aantal andere parlementen in dit land werken een heel stuk langer.

Beseffen degenen die nu beweren dat de procedure moet worden geschorst, wel goed wat ze zeggen? Men kan toch niet zomaar eisen dat een openbaar onderzoek wordt opgeschort omdat men met vakantie wil gaan? Een openbaar onderzoek heeft een eindtermijn om te adviseren, ongeacht over welk onderzoek het gaat. Dat is dus ook van toepassing op het openbaar onderzoek over de gewestplannen, mijnheer Gabriels. Ik betwist dus nogmaals dat dit parlement geen tijd zou hebben om te adviseren. Ik betwist trouwens ook dat de discussie in de commissie daardoor zou zijn gehinderd.

De voorzitter : De heer Gabriels heeft het woord.

De heer Jaak Gabriels : Mijnheer Tobback, we zijn consequent. We hebben dat ook gevraagd voor de burgers. Destijds hebben we een voorstel ingediend om ook die periode te verlengen. U kunt nu dus niet beweren dat we dit alleen aan onszelf willen toekennen. U hebt dat toen niet gewild, net zoals u dat nu weer niet wilt. U mag echter niet beweren dat wij niet consequent zouden zijn.

De heer Bruno Tobback : Dat is juist.

Ik wil kort nog even terugkomen op wat er in de commissie is gebeurd. Ik betwist dat de commissie geen tijd zou hebben gehad om een duidelijk standpunt over het voorliggende ontwerp van het RSV te bepalen. *(Opmerking van de heer Patrick Lachaert)*

Mijnheer Lachaert, men heeft een zeer duidelijk standpunt ingenomen. De commissie heeft uitdrukkelijk beslist – mede op vraag van uzelf en van de heer Gabriels, en met duidelijke tegenstand van de SP – om absoluut te wachten tot het laatste moment om zelfs maar te beginnen met de discussie over het ontwerp van het RSV.

De heer Decaluwé merkte daarnet terecht op dat we veel tijd hebben verloren omdat men absoluut wou wachten. Eerst wou men wachten, en nu wil men op vakantie. Dit kunnen geen redenen zijn om termijnen van een openbaar onderzoek te verlengen en aan te passen. Naast de inhoudelijke discussies over het RSV is dit een zeer duidelijke boodschap die dit parlement moet overbrengen. *(Applaus bij de CVP en de SP)*

De voorzitter : De heer Gabriels heeft het woord.

De heer Jaak Gabriels : Ik geloof dat de heer Tobback stoppen in zijn oren heeft. Ik antwoordde hem daarstraks al dat het geen zin had om eerder te beginnen met de discussie in de commissie. We hadden met de professoren al uitvoerig gediscussieerd over de omvang en draagwijdte van het plan. Vervolgens moesten we wachten op de meer dan 33.000 bezwaarschriften. Heel de daaropvolgende procedure toonde trouwens aan dat alle bezwaarschriften handelden over het geheel van het RSV. Het zou zinloos geweest zijn om eerst abstractie te maken van de bezwaarschriften, om nadien met de ambtenaren en Vlacoro het werk te moeten overdoen. Dat was zeker geen goed commissiewerk.

De voorzitter : De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : De waarheid is als volgt. De laatste commissievergadering vond donderdagnamiddag om 15.00 uur plaats. De meerderheid beloofde met een tekst te komen die zou worden besproken. De mogelijkheid was opengelaten om er een gezamenlijke resolutie van te maken, zij het hier en daar met een meerderheids-minderheidsstandpunt. De meerderheid beweerde echter er niet uit te komen. *(Opmerkingen van de heer Carl Decaluwé)*

Ik verwijt u niets. Op die commissievergadering was één lid van de CVP aanwezig en niemand van de SP. *(Opmerking van de heer Pieter Huybrechts)*

Die donderdagnamiddag was er dus één lid van de meerderheid aanwezig. Vertelt u mij eens hoe we dan ernstig moeten vergaderen.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Mijnheer Lachaert, laten we de waarheid toch niet teveel geweld aandoen. We zijn woensdag om 15.00 uur samengekomen. Er was een voorstel van de meerderheid over de eerste twee hoofdstukken van het RSV. We hebben gezegd dat men op dat moment de hoofdstukken

Decaluwé

drie en vier aan het uittypen was. De volgende morgen zouden deze zonder probleem klaar zijn geweest. Men kon dus met de discussies beginnen. Onder meer de heer Beysen heeft toen gesuggereerd dat dit niet nodig was en dat men beter kon wachten op de plenaire vergadering.

We konden anderhalve dag over dit voorstel praten. Ik stel met genoeg vast dat Agalev en de VU deze afspraak hebben nageleefd. Via amendementen hebben ze hun bijdrage geleverd. Indien de VLD dit ook had gedaan, dan had men misschien tot een consensus kunnen komen. Die wil was duidelijk niet aanwezig bij de VLD.

De heer Jaak Gabriels : We kunnen dit dispuut blijven verderzetten. Niemand heeft daar baat bij. Aangezien er geen unanimitéit was om over één globale tekst te beraadslagen, liet het Reglement ons niet toe de besprekingen verder te zetten. We moesten wel naar de plenaire vergadering. De commissiesecretaris heeft me trouwens de artikelen 66.2 en 54.4 van het Reglement aangereikt om me duidelijk te maken dat dat niet mogelijk was.

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, minister, collega's, lange tijd bestond er simpelweg geen politieke interesse om de ruimte op een verantwoorde wijze te reglementeren. Zowel lokale politici als de hogere overheid waren hiervoor dikwijls de grote verantwoordelijken. Het algemeen belang diende bovendien maar al te vaak te wijken voor het individueel belang : het welbekende dienstbetoon.

Pas in het midden van de jaren zeventig kwam men in Vlaanderen tot het inzicht dat er paal en perk diende te worden gesteld aan de ruimtelijke chaos en de ongebreidelde vraag naar ruimte. Er moest een plan komen dat een visie bood op het toekomstige, verantwoorde ruimtegebruik. Vlaanderen beschikt immers over een beperkte oppervlakte om zijn behoeften inzake ruimte te bevredigen. Nochtans is de vraag naar ruimte groot, en zal die in de toekomst wellicht nog toenemen. Daarom moet Vlaanderen de volgende ruimtelijke uitdagingen onderkennen, en adequaat aanpakken.

Ten eerste : zonder dat Vlaanderen volledig mag worden dichtgebouwd, moet in voldoende kwaliteitswoningen worden voorzien. Iedereen is het erover eens dat het ruimtelijk orderingsbeleid in

Vlaanderen moet worden bijgestuurd. Maar we moeten er wel voor zorgen dat er geen al te bruuske omwenteling wordt doorgevoerd. Zo mag er geen enkele onnodige schaarste op de markt van bouwgronden worden gecreëerd. Het kopen, bouwen en huren van woningen in de privé- en sociale sector mag niet onnodig duur worden gemaakt.

Ten tweede : we moeten erover waken dat er voldoende uitgeruste bedrijfsterreinen voor nieuwe economische activiteiten worden aangeboden, en dat de groeimogelijkheden van de bestaande economische activiteiten worden gegarandeerd. Tewerkstelling is een topprioriteit. Nieuwe buitenlandse bedrijven moeten worden aangetrokken. Tegelijkertijd moeten onze eigen bedrijven op een gecontroleerde wijze kunnen groeien, zo niet verhuizen ze naar het buitenland. Renault is daarvan een recent voorbeeld. Wallonië en Noord-Frankrijk ontvangen hen met open armen.

Ten derde : om de toegankelijkheid en de leefbaarheid van Vlaanderen te garanderen, moeten de bestaande en eventueel ook – afhankelijk van de financiële middelen – de nieuwe weg-, water-, spoor- en pijpleidinginfrastructuur voldoende worden uitgerust, en op elkaar worden afgestemd. Daarom is onze fractie er geen voorstander van een te sterke concentratie van wonen en werken in een beperkt aantal stedelijke gebieden toe te laten. We zijn van oordeel dat dit binnen de Vlaamse ruit, zoals dat wordt voorgesteld in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen – het gebied tussen Antwerpen, Leuven, Brussel en Gent – zal leiden tot nog grotere fileproblemen.

Ten vierde : de selectie van de Vlaamse rand rond Brussel, als onderdeel van het grootstedelijk gebied Brussel, kan door onze fractie – maar gelukkig ook door de meeste andere fracties – onder geen beding worden aanvaard. De heer Van Hauthem zal het daar straks nog over hebben in zijn betoog. Vlacoro geeft omtrent het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen algemene opties aan, maar soms wordt het allemaal te concreet en te gedetailleerd. Mevrouw Lemaître, voorzitter van Vlacoro, antwoordde hierop, en ik citeer : Als we kritiek krijgen dat ons advies te gedetailleerd is, dan zou dat een gevolg zijn van een te gedetailleerd Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Einde citaat.

Bovendien moeten heel wat gewestplannen worden gewijzigd om alles uitvoerbaar te maken. Een gewestplan moet zich aanpassen aan het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Maar we stellen vast dat het Gewestplan voor Antwerpen wordt her-

Huybrechts

zien, en dat het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zich daaraan zal aanpassen. De zaken worden dus op hun kop gezet. We vragen ons ook af waarom in de Vlaamse ruit geen groene rand, geen uitgesproken groene ruimte rond Brussel wordt voorzien. Houdt het vastleggen van de Vlaamse ruit niet in dat het hart van Vlaanderen wordt prijsgegeven aan verstedelijking en Europeanisering, aan een soort van groot Euro-Brussel? We vragen ons ook af of de HSL wel degelijk de motor van ontwikkeling en een belangrijke spoorlijn is, zoals dat in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen is gesteld. Voldoet het bestaande transportnet, mits modernisering en uitbreiding, niet aan onze behoeften?

Juridisch gezien is het tevens niet erg duidelijk wat de verhouding is tussen de structuurplannen en de bestaande plannen van aanleg, en tussen de ruimtelijke uitvoeringsplannen en de bestaande bouwverordeningen. Evenmin is het duidelijk hoe de nieuwe regeling zich zal verhouden ten opzichte van andere wettelijke bepalingen die de regeling van de ruimtelijke ordening doorkruisen, zoals het bosdecreet, het duinendecreet, de milieuplannen, enzovoort. Welke norm zal in geval van conflict primeren?

Collega's, de achterliggende bedoeling en het principe van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zijn ongetwijfeld goed. Men wil een kader creëren voor de toekomstige ruimtelijke ordening en ontwikkeling, met als leidraad de zorgvuldige omgang en de bescherming van de schaarse open ruimten, het herstel van het stedelijke weefsel en de concentratie van de groei.

Of het RSV zal slagen in zijn opzet, namelijk orde scheppen in de Vlaamse wanorde met respect voor de noodwendigheden van industrie, huisvesting, mobiliteit, recreatie, landbouw en natuur, hangt af van de verduidelijking, de vervollediging, de vereenvoudiging en de harmonisering van het RSV zelf en van de concrete, toekomstige uitvoering en toepassing ervan op het terrein. Ik meen dan ook dat daaraan nog heel wat zal moeten worden gewerkt. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, uit het verslag en uit de commissiewerkzaamheden zelf is gebleken dat we waarschijnlijk nog weken konden verder discussiëren. Dat is zeker zo als elk

Vlaams parlements lid zijn eigen accenten wil inbrengen in het geheel van het RSV. Maar op die manier is het onmogelijk om tot een standpunt van het Vlaams Parlement te komen.

Dit document is bijzonder omvangrijk en ingrijpend. Voor steden en gemeenten heeft het talrijke gevolgen op verschillende terreinen als mobiliteit, wonen, natuur, landbouw. Bovendien is het volledig nieuw, en misschien zelfs zo nieuw dat de techniek van resoluties niet geschikt is om dit soort zaken te regelen. Eigenlijk zou deze techniek moeten worden geëvalueerd om na te gaan of voor de langetermijnplanningen als het MINA-plan, het Afvalstoffenplan en het Ruimtelijk Structuurplan, niet moet worden gezocht naar andere parlementaire technieken om hun behandeling in het parlement mogelijk te maken. Ik denk daarbij aan minderheidsstandpunten, gekwalificeerde meerderheden, enzovoort. Op die manier kan men tot een andere vorm van standpuntbepaling komen. Ik verwijs daarbij naar het systeem van het Nederlandse parlement waar het parlement de hoofdlijnen vastlegt, de regering haar taak laat uitvoeren, haar vervolgens laat terugkomen voor de toetsing van haar taak aan de kaders en haar indien nodig haar taak laat overdoen. Misschien zou men deze techniek ook voor deze zaken kunnen hanteren.

In principe staan we gunstig tegenover de techniek van het communicatief plannen tussen steden, gemeenten en het Vlaams Gewest. Toen de heer Sauwens nog in de Vlaamse regering zetelde, hebben we de eerste ruimtelijke structuurplannen mee op gang gebracht.

Hoewel dat oorspronkelijk de bedoeling was, hebben we geen eigen resolutie ingediend. We zijn immers van oordeel dat dit niet de meest geëigende techniek is, en dat het weinig zin heeft om vijf of zes resoluties in te dienen. We hebben wel amendementen ingediend op de resolutie van de CVP en de SP.

We beseffen echter dat in heel het Ruimtelijk Structuurplan nog een aantal zaken onwennig overkomen. Het parlement en a fortiori de steden, de provincies, de gemeenten en de mensen, staan nog onwennig tegenover deze techniek. Bovendien bevinden we ons in een overgangsfase, wat het risico van rechtsonzekerheid en het gevaar van speculatie met zich meebrengt. Er bestaat ook een kans op uitholling door lobbywerk.

We zijn ons hiervan bewust en we houden er rekening mee. Toch is de principiële constructiviteit de reden waarom we deze werkwijze willen hanteren

Lauwers

en waarom we, samen met Agalev, amendementen hebben ingediend. We hadden immers ondervonden dat Agalev dezelfde grondhouding aannam inzake het RSV. We gaan ervanuit dat dit geen document is van één Vlaamse regering of van één meerderheid, maar een afwegingskader voor lange termijn. Dat wil dus zeggen voor drie Vlaamse regeringen, tot het jaar 2007.

We gaven er de voorkeur aan de gezamenlijke opmerkingen te bundelen in plaats van de klemtoon te leggen op onze verschillen. We vergroten de maatschappelijke draagkracht van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen door gezamenlijk amendementen in te dienen op de hoofdlijnen. We hopen dat de CVP en de SP hier voldoende aandacht aan zullen schenken.

Ik beperk me tot een aantal amendementen van het document. De heer Sannen zal een ander deel voor zijn rekening nemen. Ik zal drie grote thema's aansnijden : de afbakening van de stedelijke gebieden, de rand rond Brussel en enkele aspecten van de economische activiteit.

Bij de bespreking van de afbakening van de stedelijke gebieden concentreer ik me op twee jaartallen en twee fouten. Het eerste jaartal is het jaar 1998. In de resolutie van de SP en de CVP staat dat de afbakening van de stedelijke gebieden zo snel mogelijk moet gebeuren. We steunen de commissie in de eis dat dit moet gebeuren vóór het einde van 1998. Dit is amendement C.

Als dit niet gebeurt, worden de provinciale structuurplannen gehypothekeerd. De provincies kunnen alleen verder werken aan het indicatieve gedeelte als de stedelijke gebieden afgebakend zijn. De gemeenten rondom die stedelijke gebieden kunnen evenmin verder met hun taakstellingen. Verder blijven er een aantal vaagheden zoals economische activiteiten en dergelijke. Om te voorkomen dat het hele proces vertraging oploopt, vragen we dat de afbakening voor 1998 gebeurt.

Het tweede jaartal is 1991. Ik verschil grondig van mening met de VLD over dit punt. We moeten deze resolutie toepassen vanaf 1991 als we een trendbreuk willen realiseren tussen wonen in de steden en de verhouding tussen steden en buitengebied. De verhouding zestig in de steden en veertig in het buitengebied is het basiscijfer van die verhouding in 1991. Dat moet dan ook het jaar nul zijn voor de berekening van de taakstellingen in het buitengebied. Als we dat niet zouden doen, gaan

we alles wat er gebeurde tussen 1991 en 1997 honoreren. Dit zal de suburbanisatie, die sinds 1991 heeft plaatsgevonden, versterken en dan kan er geen trendbreuk zijn.

Om dit te voorkomen willen we dat het expliciet wordt opgenomen in de resolutie. Ik spreek vanuit mijn eigen situatie, ten noorden van Antwerpen, maar dit geldt evenzeer voor de gebieden rond Gent, Brugge, regionale gebieden en a fortiori rond Brussel.

Ik wil ook wijzen op twee fouten. De eerste ongewilde fout staat in het voorstel van resolutie van de CVP en de SP, de andere vindt men in het RSV zelf.

Wat het voorstel van resolutie inzake de sociale woningen betreft, zeggen de indieners in punt 2h, dat de sociale woningen volgens een 60/40-verhouding moeten worden verdeeld tussen de steden en het buitengebied. Dit is wel goed bedoeld, maar is toch verkeerd. Het is immers denkbaar dat men om de sociale verdringing te verhinderen in het buitengebied precies meer sociale woningen nodig heeft dan de 60/40-verhouding toelaat. Deze verdringing zou tot stand kunnen komen door de beperking van de daar nog aanwezige gronden, wat een invloed zou hebben op de grondprijzen.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche : Wij kunnen instemmen met uw formulering die de doelstelling inderdaad beter omschrijft. We zijn het ermee eens dat de formulering daar tot verwarring kan leiden.

De heer Herman Lauwers : Dat doet me plezier. Dan hoeft ik daar verder niet op in te gaan.

Een tweede fout staat in het RSV zelf. Mijnheer de minister, als we bij de nieuwbouw van sociale en andere woningen de 60/40-trendbreuk willen garanderen, dan moet men erover waken dat het ritme van nieuwbouw dezelfde tred houdt in het stedelijk gebied als in het buitengebied. Het is immers niet ondenkbaar dat bij een snellere inneming van nieuwe wooneenheden in het buitengebied, omwille van het feit dat de gronden daar gemakkelijker bouwrijp zijn of dat de trend naar gronden in het buitengebied zich verder zet, we in 2007 in de paradoxale situatie belanden dat de gemeenten van het buitengebied hun taakstelling – namelijk het opnemen van hun aandeel aan nieuwe wooneenheden – wel hebben vervuld, terwijl de stedelijke gebieden dit niet hebben bereikt. Dit zou het geval zijn wanneer er zich bijvoorbeeld een vertraging in de bouwmarkt voordoet of wan-

Lauwers

neer zou blijken dat de prognose van de 400.000 woningen overschat is. Dat behoort tot de mogelijkheden : in het structuurplan is er immers sprake van een vork tussen 220.000 en 430.000.

Het gevolg van dit alles zou zijn dat de verhouding wordt omgekeerd. Dan kan men zelfs in de paradoxale situatie terecht komen dat men meer in het buitengebied heeft bijgebouwd dan in de stedelijke gebieden, niettegenstaande het feit dat dit duidelijk niet de bedoeling was. In de toelichting bij ons amendement wordt een dergelijke situatie berekend. Daarom stellen we voor om die 400.000 te faseren in een eerste golf van 300.000, en dan na een aantal jaren te evalueren of het stedelijk gebied gelijke tred houdt met het buitengebied. Zo niet, kan men dan eventueel de verhoudingen corrigeren om toch aan de uiteindelijke 60/40-taakstelling te voldoen. Dit amendement i van de heer Sannen en mezelf is essentieel om de trendbreuk te realiseren.

Dames en heren, vervolgens kom ik tot de Vlaamse rand. Naar ik meen en zoals ook in de commissie bleek, is iedereen het erover eens dat de selectie als grootstedelijk gebied niet kan. Dit kan politiek niet. Ik wil de heer Tobback corrigeren die zegt dat dit om louter psychologische redenen is : er zijn ook ruimtelijke redenen voor. Ons amendement gaat in dezelfde richting als dat van de meerderheid, maar het is een meer duidelijk en expliciet signaal aan de planologen. Ik ben het ermee eens dat onze commissie niet in de plaats kan treden van deze planologen. Zij moeten het concept uitwerken, maar wij moeten wel de krachtlijnen aangeven.

In dit amendement geven we concreet aan dat de Vlaamse rand niet één gebied is, maar een netwerk van gebieden, met verschillende planologische kenmerken en taakstellingen. Met kenmerken bedoel ik dat Vilvoorde bijvoorbeeld een structuurondersteunend stedelijk gebied is ; delen van Hoeilaart zijn een perifeer landschap ; Zaventem is een economisch knooppunt ; delen van Drogenbos zijn buitengebied.

Als ik over verschillende taakstellingen spreek, bedoel ik dat we voor elk afzonderlijk gebied een aantal taakstellingen moeten kunnen bepalen, zelfs als ze afwijken van de globale taakstelling voor Vlaams-Brabant, bijvoorbeeld in verband met het aantal wooneenheden of -dichtheden.

Ik ga dit met een paar voorbeelden illustreren. Volgens gedeputeerde De Coninck van de SP van Vlaams-Brabant heeft de provincie tussen 1992 en 1995 al een derde van de nieuwbouw die het volgens het Structuurplan mag bouwen, namelijk 66.000 woningen, gerealiseerd. Die woningen zijn grotendeels in het buitengebied gebouwd. Volgens het Structuurplan is er dus nog een saldo van ongeveer 45.000 nieuwe woningen voor heel Vlaams-Brabant.

Minister Peeters heeft vorig jaar een onderzoek laten uitvoeren over de prioritaire doelgroepen voor het woonbeleid. In die studie staat dat er in Vlaams-Brabant behoefte is aan 21.000 nieuwe sociale woningen of huurwoningen. In het Structuurplan is er nog een saldo van 45.000 woningen. Dat betekent dat in Vlaams-Brabant in theorie 50 percent van de nieuwbouw sociale woningbouw zou moeten zijn. Om dat te bereiken, moet men in de Vlaamse rand, gebied per gebied, heel gedifferentieerde en gedetailleerde taakstellingen opleggen. Dit is nodig om aan die taakstellingen en ontwikkelingsperspectieven te kunnen voldoen.

Een tweede voorbeeld gaat over de verfransingsdruk, de inname van open ruimte en sociale belangen. Het is dus niet alleen een psychologisch, maar ook een politiek voorbeeld. De grote verfransingsdruk doet zich voor ten zuiden van Brussel, onder meer in Sint-Genesius-Rode. Deze gemeente is heel belangrijk omwille van de corridor tussen Brussel en Wallonië. De druk is daar groter dan in Hoeilaart omdat het een faciliteitengemeente is. Een structuurplanning moet met het begrip faciliteitengemeente rekening houden. Dat heeft daar immers gevolgen. In Sint-Genesius-Rode is Vlabin-vest erin geslaagd in zes jaar tijd dertien sociale woningen te bouwen. Dat is muggenpis in vergelijking met de uitbreiding van de residentiële woningen in die periode in die gemeente.

Om de sociale verdringing en de verfransing te counteren en de druk op de open ruimte weg te nemen, moet er opnieuw in welgekozen delen van de Vlaamse rand massaal worden geïnvesteerd in sociale woningbouw, en dus ook in hoge dichtheden. Dat kan enkel als de Vlaamse rand in het Ruimtelijk Structuurplan niet als één stedelijk gebied wordt afgebakend, maar wel als een netwerk van steden en buitengebied met heel verschillende taakstellingen in kleinere gehelen van dit gebied. Er moet daarbij rekening worden gehouden met de sociale woningen en het feit of het al dan niet faciliteitengemeenten betreft. Dit moet natuurlijk wel gebeuren vanuit het standpunt van de urbanistische ontwikkeling en de planologische

Lauwers

logica, maar ook vanuit het standpunt van een aantal politieke keuzes die het Vlaams Parlement moet opleggen. De belangen van de Vlaamse, de groene en de sociale beweging vallen op dat punt samen.

De consequentie van dit amendement is dat de provincie Vlaams-Brabant een grotere bevoegdheid krijgt. Ze moet namelijk een rol spelen in het verder afbakenen van gebieden en het opleggen van taakstellingen. Dat boezemt ons geen angst in. De provincie Vlaams-Brabant heeft immers bewezen met de beperkte middelen waarover ze beschikt, de verzuchtingen op het vlak van sociale-woningbouw goed aan te pakken. Dit kan niet evenzeer van Vlabinvest worden gezegd. Dit amendement reikt veel meer directieven aan voor een offensief woonbeleid in Vlaams-Brabant dan de resolutie in haar oorspronkelijke formulering. Het blijft ook planologisch consistent met begrippen uit het RSV. Ik vraag dan ook hier nog eens grondig over na te denken en dit ernstig in overweging te nemen.

Mijn laatste en derde punt heeft betrekking op de ruimte voor economische activiteit. Ik zou hierover twee stellingen willen formuleren. De VU aanvaardt dat voor de bedrijfsruimte wordt uitgegaan van die ruim gemeten 10.000 hectare. Dat we op dat punt van mening verschillen met Agalev, is overigens geen probleem. De voorwaarde is evenwel een fasering met een reserve van 4.000 hectaren. Daarin worden we bijgetreden door de CVP en de SP. Wat wij toevoegen, is een fasering per provincie. Dit is terug te vinden in ons amendement P, dat Agalev trouwens mee heeft ingediend. De tabel op bladzijde 125 van het structuurplan kan worden gebruikt als maatstaf om die fasering per provincie vast te leggen.

De reden waarom we die fasering per provincie vragen, is dat we niet het risico mogen lopen dat één of twee provincies nu maximaal bedrijfsruimte ontwikkelen en daardoor de andere provincies klemzetten bij hun eventuele latere groei. De VU gaat dus akkoord met een maximalistische schatting van 10.000 hectare, maar alleen als ze naar analogie met de wooneenheden per provincie worden vastgelegd.

Mijn tweede opmerking heeft te maken met de vraag naar bijkomend onderzoek over de afbakening van economische knooppunten, die de CVP en de SP in hun resolutie hebben opgenomen. Ik vind die vraag terecht, maar ons inziens moet dit

leiden tot een reductie van het aantal economische knooppunten. Het is maar al te belachelijk dat we de helft van Vlaanderen – 153 gemeenten – als economisch knooppunt definiëren. Zo krijgen we meer economisch knooppunten dan hoofddorpen. Als men onze definitie van de Vlaamse rand zou overnemen, zou men er per definitie al een aantal minder hebben. In het huidige RSV ligt heel de Vlaamse rand in een stedelijk gebied, en zijn al die gemeenten automatisch economische knooppunten.

Dat nieuwe onderzoek moet in de tweede plaats ook leiden tot een differentiatie van de knooppunten, zoals trouwens in het indicatief gedeelte op pagina 119 van het Ruimtelijk Structuurplan staat. In de resolutie van de CVP en de SP is dit echter niet in aanmerking genomen. Het is toch niet aanvaardbaar dat elke gemeente met enkele kantoren en enkele productie-eenheden of KMO's als een volwaardig economisch knooppunt wordt beschouwd. Om een voorbeeld uit mijn streek aan te halen : het valt me moeilijk Malle een economisch knooppunt te noemen. Het is een gemeente die duidelijk in het buitengebied ligt, zonder noemenswaardige ontsluiting, behalve enkele primaire wegen. Vandaar dat wij vragen om bij de herberekening van de economische knooppunten, ook een differentiatie aan te brengen. Ik geloof dat dit een gematigd amendement is, waar ook de meerderheid zich kan in terugvinden. We pleiten dus niet enkel voor een kleiner aantal knooppunten, maar ook voor een differentiatie, omdat niet alle knooppunten van dezelfde orde zijn.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer Lauwers, in veel gevallen is er sprake van delen van economische knooppunten. De regionaal stedelijke gebieden bestaan uit één gemeente met zes randgemeenten. Zogezegd zijn dit zeven economische knooppunten, maar we kunnen dit ook beschouwen als één deel, namelijk het regionaal stedelijk gebied. Niet alle betrokken gemeenten worden aldus als economisch knooppunt beschouwd.

De heer Herman Lauwers : Mijnheer Coens, wat u zegt, is juist. Ik pin me ook minder vast op het aantal, dan wel op de differentiatie van de ontwikkelingsperspectieven. Het ene knooppunt is het andere immers niet.

Ten slotte wil ik even wijzen op ons amendement A, waarin wordt gevraagd om een interdepartementale cel op te richten om het Ruimtelijk Structuurplan te implementeren. Indien wij alle sectoren

Lauwers

en departementen op één lijn wensen te krijgen, dan is de invoering van die cel noodzakelijk. Indien dit niet gebeurt, geloven we niet dat het zin heeft om een mooi structuurplan te schrijven, want dan kan het gevoerde beleid vandaag nog niet in overeenstemming worden gebracht met de bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Dit geldt niet enkel voor het oprichten van een interdepartementale cel binnen de administratie. Er moet ook een gronden- en pandenbeleid worden gevoerd en een planbatenregeling is eveneens onontbeerlijk. De gemeenten moeten worden ondersteund bij de uitvoering van hun bijkomende taken en er moet een ernstige sociale-huisvestingspolitiek worden gevoerd. Zolang dit alles niet het geval is, dan zal het Ruimtelijk Structuurplan dode letter blijven.

Daarom hebben de VU en Agalev willen aangeven dat men de ingeslagen weg moet blijven volgen : niet door minder, maar door meer communicatieve planning en coördinatie. Voor ons is dit geen kwestie van Vlaams centralisme – bij ons heerst dus niet dezelfde teneur als bij de heer Gabriëls. Ruimtelijke ordening is per definitie van bovengemeentelijk belang. Van deze definitie moeten we dan ook blijven uitgaan.

Ik wil nog benadrukken dat de VU en Agalev samen 18 amendementen – we hebben die uitgezuiverd, want oorspronkelijk hadden we er 33 – hebben ingediend op de resolutie van de meerderheid. Indien Agalev en de VU samen in staat zijn om dit te doen, dan moet het voor de CVP en SP haalbaar zijn om een deel van deze amendementen aan te nemen. Mevrouw Tyberghien heeft dit alvast voor één ervan aangekondigd. Zowel voor de meerderheid als voor ons, is het belangrijk dat het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen deze zittingsperiode overstijgt. (*Applaus bij de VU, AGALEV, de CVP en het VB*)

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, eerst wil ik een kort woordje zeggen over het voorliggende ontwerp van decreet van de VLD om het planningsdecreet te wijzigen en daardoor deze bespreking en het afronden van een standpuntbepaling uit te stellen.

Ik begrijp het probleem dat de VLD heeft aangekaart. Ik verwijs daarom naar een voorstel van

decreet dat ikzelf heb ingediend, namelijk stuk 737, dat veel ruimer is. Het handelt over de procedure en over termijnen. Het stelt dat bij het opmaken van een gemeentelijk en provinciaal structuurplan en het Structuurplan Vlaanderen, de maanden juli en augustus in de toekomst niet meer meetellen in de termijnen. De problematiek die we nu ervaren en de omstandigheden waarin we deze zaak nu moeten afhandelen, kunnen opnieuw opduiken bij de opmaak van gemeentelijke en provinciale structuurplannen. Ik hoop dat we dit voorstel van decreet bij het begin van het nieuwe zittingsjaar kunnen bespreken.

Ongetwijfeld is het totstandkomen van het RSV een historisch moment. Sinds haar bestaan ijvert Agalev voor een Ruimtelijk Structuurplan. Precies een jaar geleden hebben we in het Vlaams Parlement hier via het planningsdecreet de juridische basis voor gelegd. Nu mogen we een standpunt bepalen dat inspiratie zou moeten geven aan de regering voor de definitieve vastlegging van het RSV.

Mijnheer de minister, Vlaanderen blijkt in het kader van de ruimtelijke planning aan een gelukkige inhaalbeweging toe. De plangroep heeft tenminste terug een dynamiek op gang gebracht tot ontwikkeling van een planologische visie voor Vlaanderen. Er werden eigentijdse concepten ontwikkeld, die duidelijk de perceelsgewijze benadering in de gewestplannen overstijgen. Open ruimte wordt volgens de filosofie van een structuurplanningsproces niet enkel meer gezien als een soort reservegebied ten behoeve van diverse sectoren. Er worden niet alleen kwantitatieve beperkingen aan het ruimtegebruik gesteld, maar er worden ook kwalitatieve aspecten aan de open ruimte toegevoegd.

Ondertussen is er inzake dit hele proces een nieuwe generatie planners actief geworden op de diensten van Arohm. Misschien is dit nog niet voldoende, maar toch kan dit een nieuw tijdperk inluiden in het Vlaamse beleid voor de ruimtelijke ordening, zeker als dit zou worden doorgezet naar de provincies en gemeenten.

In de loop der jaren werden echter de oorspronkelijke plannen afgezwakt en teruggeschroefd. Ongetwijfeld hebben lobbygroepen hun rol gespeeld. Zoals heel dikwijls hebben de sterksten het gehaald. De stap naar sectorale invulling van de ruimte, namelijk een ruimtebalans, is uiteindelijk niet meer geworden dan het invullen van een verlanglijstje van sectoren, zonder enige onderbou-

Sannen

wing van de cijfergegevens. Ik denk aan de bouwsector, de landbouwsector en de industriële sector.

Bij de beoordeling van het voorliggende ontwerp van RSV kan Agalev zich vanuit haar ecologische visie wel scharen achter het uitgangspunt van duurzame ontwikkeling, ruimtelijke draagkracht en ruimtelijke kwaliteit en achter de vier doelstellingen van het RSV. Los van onze twijfels over het eeuwige economische-groedenken, dat ook in dit ontwerp niet weg te denken is, is Agalev toch verheugd dat deze uitgangspunten daarna zijn vertaald zijn in een aantal sterke ruimtelijke concepten.

Het zijn concepten die richtinggevend kunnen zijn om de ruimte in Vlaanderen opnieuw structuur te geven, los van de gehanteerde economische benadering. We denken hierbij aan gedeconcentreerde bundeling, de poorten als motor voor ontwikkeling, infrastructuren als bindteken en basis voor locatie van activiteiten en het fysisch systeem als ruggengraat.

Wat de uitwerking betreft, zitten de pluspunten ons inziens vooral in het gedeelte dat gaat over het stedelijk gebied. Daar wordt inderdaad een trendbreuk geforceerd. Het anti-stedelijk beleid wordt doorbroken. In de toekomst komt er een duidelijke afbakening en taakstelling voor steden. De verstedelijking van het buitengebied wordt ingeperkt. Daarbij worden de diverse centra in niet minder dan zes categorieën ondergebracht. Ook bij de bedeling van de noodzakelijke nieuwbouw wordt een percentueel groter aandeel toegekend aan de stedelijke gebieden. Het is niet echt een radicale ingreep maar in vergelijking met de huidige tendens is het toch een trendbreuk.

Agalev stelt echter vast – en dat is een minpunt – dat de uitwerking van de ruimtelijke concepten, die zo mooi zijn geformuleerd, ofwel op andere vlakken worden uitgehold – ik denk aan het buitengebied en de economische knooppunten – ofwel niet voldoende worden uitgewerkt – en hierbij denk ik aan de mobiliteit.

Wat het buitengebied en de economische activiteiten betreft, hebben de sectoren uiteindelijk hun wil kunnen opleggen. Dat gebeurde los van de prognoses die vroeger, of zelfs in het kader van dit ontwerp van structuurplan, waren opgemaakt. Men zou eens de vergelijking moeten maken tussen de prognoses van het Ruimtelijk Structuurplan en het uiteindelijk richtinggevende gedeelte. Typerend is

het monstercompromis – ik denk wel dat we het zo mogen noemen – dat Landbouw aan Natuur heeft opgedrongen. Landbouw sleepte 100.000 hectare meer in de wacht dan tot nu wordt gebruikt. Natuur verliest in vergelijking met de Groene Hoofdstructuur bijna de helft. Daar verliest men 48 percent aan oppervlakte, dat wil zeggen dat er nog 275.000 hectare overblijft van de oorspronkelijke 532.000 hectare. Wat de gebieden van de hoofd-functie Natuur betreft – GEN en GENO worden ze in het nieuwe decreet genoemd -, is de schrapping nog manifester. Hier blijven er van de 353.000 hectare slechts 125.000 hectare over. Dat is 35 percent in vergelijking met de eerste Groene Hoofdstructuur. Dit maakt dat de ecologisch verantwoorde bosuitbreiding op 10.000 hectare blijft steken. Op middellange termijn zijn echter 50.000 hectare nodig en daar moet nu reeds werk van worden gemaakt.

Wat de bedrijfsterreinen betreft, is de uiteindelijke ruimtereservering losgekoppeld van alle prognose-uitwerkingen, zoals die zijn opgenomen in Deel 1, b. De ruimtevraag werd immers herleid tot een afweging tussen een betwiste GOM-inventaris over het aanbod en een beleidsbeslissing over de vraag. Dit alles staat samengevat in een tabel op pagina 125 van het richtinggevende gedeelte. De vraag naar bedrijfsterreinen wordt daar geraamd op ongeveer 11.000 hectare. Als men de studie erop naleest die in het eerste deel is opgenomen, dan ziet men dat er in het beste geval slechts in 5500 hectare moet worden voorzien. Als men rekening houdt met de reserves die op dit moment in het gewestplan nog voorradig zijn, zou dit voldoende moeten zijn om aan deze behoefte te voldoen en is een daadwerkelijke uitbreiding niet nodig. In dit verband heb ik zelf een amendement ingediend om de tendens van het Ruimtelijk Structuurplan in vraag te stellen.

Mijnheer Decaluwé, ik moet uw verslaggeving over de bedrijfsterreinen corrigeren. Niet Agalev vraagt dat eerst 70 percent bezet zou zijn, vooraleer de reservegebieden worden ingeschakeld. Dat staat in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Vlacoro stelt een afzwakking voor naar 50 percent. Wat dat betreft, onderschrijven we de gegevens van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en we hopen dat die niet worden gewijzigd.

Wat de mobiliteit betreft, wordt er een enorme trendmatige groei voorspeld tussen 1992 en 2007. Het gaat over een stijging met 35 percent tot 60 percent voor het personenvervoer en een stijging van 45 percent tot 100 percent voor het goederenverkeer. In de rest van het hoofdstuk wordt ner-

Sannen

gens aangegeven hoe dit dan kan worden omgebogen naar een meer realistische trend die de bereikbaarheid en de leefbaarheid van steden en kernen blijft garanderen of tenminste herstelt. Als men bovenstaande groeicijfers aanvaardt, kan het plan om de wegen in categorieën in te delen en zich te beperken tot enkele omstreden strategische uitbreidingen, ons inziens moeilijk doorgaan voor een noodscenario.

Dit kader zal de problematiek alleen maar aanscherpen. De behoefte aan mobiliteit moet dalen. Het verkeer moet worden gekalmeerd en andere verplaatsingsmodi moeten worden aangemoedigd. Nergens vinden we daartoe aanzetten in het Structuurplan.

Om het Structuurplan te implementeren is de ontwikkeling van nieuwe instrumenten nodig. Er is ook nood aan een kritische opvolging. Ik denk aan een grond- en pandenbeleid, het noodzakelijke nieuwe decreet inzake ruimtelijke ordening en de regeling voor planbatan en planschade.

Agalev wees erop dat met het opstarten van het Structuurplan een echt Vlaams grondbeleid moet worden ontwikkeld. Een grondbeleid kan niet alleen met woorden worden beleden, er moeten middelen tegenover staan. Op dit moment is nog geen sprake van enige financiële ruimte.

Voor Agalev is een grond- en ruimtelijk beleid onmogelijk zonder invoering van een planbatan- en planschadesysteem. Zolang eigenaars op enorme winsten kunnen speculeren bij de bestemmingswijziging van gronden, zal de drang om steeds weer te bouwen in de open ruimte niet verminderen. Het niet opnemen van planbatan als instrument is voor Agalev het bewijs dat men de bescherming van de schaarse open ruimte niet ter harte neemt.

Bijkomende fiscale instrumenten zijn noodzakelijk, evenals de financiering van de gemeenten. De concrete invulling van begrippen als compacte bedrijfsterrinen dringt zich op. Er zal een fasering in het aansnijden van het woon- en woonuitbreidingsgebied moeten gebeuren. We hebben die fasering nog versterkt via ons amendement.

De woondichtheden zoals voorzien in het richtinggevende gedeelte van het Structuurplan moeten bindend worden verklaard. Als we dat niet doen, kunnen we de 60-40-verhouding onmogelijk reali-

seren, wat nochtans een na te streven uitgangspunt is.

De controle op de invulling en de uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen vormt ook een probleem. De verantwoordelijkheid voor deze implementatie wordt volledig bij de regering gelegd. Het is bijna onmogelijk om een globaal overzicht te hebben op de realisering en de concretisering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen moet dus worden aangevuld met opvolgingsplannen – een soort boekhouding – die jaarlijks worden gepubliceerd. Ook moet dringend werk worden gemaakt van een nieuw decreet op de ruimtelijke ordening.

Vandaag wordt bij de standpuntbepaling van het Vlaams parlement de mogelijkheid om de uitholling terug te schroeven onvoldoende aangegrepen. Bij de voorliggende resoluties over dit ontwerp van Structuurplan wil ik mij vooral richten op de ingediende resolutie van de CVP en de SP. Ik ontken de waarde van de resolutie van de VLD niet, maar gezien de tijdslimiet en de omstandigheden moet ik me beperken.

Via amendementen wil Agalev proberen de resolutie van de meerderheidspartijen nog te verbeteren, opdat ze meer zou beantwoorden aan onze bekommernissen. We willen vooral vermijden dat de regering het voorliggend ontwerp verder uitholt.

Op dit moment is er terug een broos vertrouwen ontwikkeld, Vlaanderen doet opnieuw aan ruimtelijke planning.

Dit broos vertrouwen mag niet worden aangetast. Agalev blijft geloven in structuurplanning. Dit structuurplan moet nog dit jaar worden vastgelegd. Daar willen we op een constructieve manier aan meewerken via amendementen.

De heer Lauwers heeft al een reeks amendementen toegelicht. Ik zal die niet herhalen. De amendementen die voor zichzelf spreken zal ik ook niet toelichten.

Het punt in het eerste amendement waar de heer Lauwers mee is geëindigd, wil ik wel nog toelichten. Een ruimtelijk structuurplan realiseren, kan alleen maar op een gecoördineerde manier en met engagement van alle departementen. Daarom wordt het voorstel voor deze cel gedaan.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche : Mijnheer Sannen, we kunnen daar ook in meespe-

Tyberghien-Vandenbussche

len. De minister heeft zelfs beloofd dit te realiseren, als ik me de bespreking goed herinner.

De heer Ludo Sannen : We vonden het belangrijk om deze belofte hard te maken door dit toe te voegen aan de resolutie.

We hebben wel moeite met de formulering in punt 1L, waar wordt verwezen wordt naar de goede ruimtelijke ordening. Dit is nu al opgenomen in de wet op de stedenbouw. Arohm vertrekt op dit moment in planwijzigingen al vanuit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. We vinden dat dit verder moet worden gezet.

Het kan niet dat op dit moment, vóór dit Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen hard wordt gemaakt, andere bestemmingsplannen worden gerealiseerd die daarvan afwijken. We begrijpen deze tekst dus eigenlijk niet en stellen een nieuwe formulering voor.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Mijnheer Sannen, u gelooft toch zelf niet dat er nu nog op een drafje gewestplannen worden gewijzigd. Het concrete voorbeeld uit mijn regio, waarover u ook interpeleerde, bewijst dat wijzigingen goed worden getoetst aan de principes van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Het is geen eenvoudige oefening om tot een definitieve inherzieningsstelling over te gaan. Maar de indruk wekken dat nu nog vlug één en ander wordt aangepast, is de waarheid geweld aandoen.

De heer Ludo Sannen : Ik wek die indruk niet. Ik ben blij met uw toelichting, want het zal de tekst in het verslag verduidelijken. U zegt dat de wijzigingen tussen nu en de bekrachtiging van het Structuurplan gebeuren in de filosofie van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Dat willen we ook.

Ik wil nog een aanvullende opmerking maken over de Vlaamse rand. Het hanteren van het Structuurplan in de rand mag niet louter een planologische invulling zijn van de feitelijkheid van die rand. We moeten het Structuurplan gebruiken als een defensief middel om de ruimte in de rand te beschermen en de verdringing van de lokale bevolking en de verfransing tegen te gaan.

De voorzitter : De heer Doomst heeft het woord.

De heer Michel Doomst : Een planologische aanpak hoeft niet per definitie defensief te zijn. Dat kan ook offensief.

De heer Ludo Sannen : Het structuurplan kan inderdaad ook een offensief instrument zijn om deze negatieve tendensen om te buigen. Dat is ook onze bedoeling.

Inzake punt 2F vragen we om de oorspronkelijke formulering te vervangen. Ik vind dat belangrijk omdat uw tekst onduidelijk is. Er zit een mogelijke afzwakking in. Het is een mistige formulering. Die van ons is een stuk duidelijker.

De andere amendementen, zoals die over de woon-dichtheden, hebben we al behandeld. Toch vind ik onze weg om een reserve aan te leggen voor de behoefte aan wooneenheden, interessant genoeg om hier even ter sprake te brengen. Ik zou u nogmaals willen vragen om hem in overweging te nemen. We willen nog wel de prognose aanvaarden dat er 400.000 woningen nodig zullen zijn. Maar laten we, zoals elders in het ruimtelijk structuurplan, werken met een reserve : 300.000 woningen en 100.000 in reserve. Zo houden we vat op die zestig-veertigverhouding.

Ik wil ook nog even stilstaan bij amendement Q, over de verweving. Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen geeft twee definities van verweving. Enerzijds de formulering bij het stedelijk gebied en anderzijds bij de economische gebieden. We vragen dat deze twee teksten over de invulling van verweving en over de relatie nabuurschap tussen bedrijf en woonomgeving samen worden gelezen. Dit lijkt me essentieel. In de omzendbrief van de minister is er echter enkel en alleen geciteerd uit de economische knooppunten van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. We vonden het belangrijk dit probleem nog even aan te halen, zodat we in de toekomst die zaken samen zouden lezen.

De voorzitter : Mevrouw Tyberghien heeft het woord.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche : Ik sluit me aan bij de heer Sannen. We hebben beslist dat amendement straks goed te keuren.

De heer Ludo Sannen : Tot slot kom ik tot amendement R. We zouden daarmee graag de oorspronkelijke tekst aanvullen. Ik heb al vermeld dat het deel over de hele mobiliteit zeer zwak is uitgewerkt. Eigenlijk bestaat het alleen uit een opsomming van feiten en van mogelijke behoeften. Men heeft wel een scenario beschreven, maar plaatst er geen ant-

Sannen

woord tegenover. We zagen dit graag wat verder uitgediept.

Ik heb niet alle amendementen toegelicht. Ik denk dat ze ook voor u allen vanzelfsprekend zijn. Mochten er nog vragen zijn, dan kunnen we die nog verduidelijken. Agalev en de Volksunie hopen via deze constructieve bijdrage het totstandkomen van een goed structuurplan te helpen realiseren. Er is in dit Vlaams Parlement een meerderheid om dit doel te bereiken. Ik hoop dan ook dat de meerderheidspartijen op deze uitnodiging willen ingaan. Tot op heden hebben we al enkele positieve tekens waargenomen. Op die manier wordt elke vorm van chantage van welke sector dan ook onmogelijk en moeten parlement noch regering toegeven aan een verdere afzwakking. Integendeel, we willen het structuurplan versterken. Ik ben benieuwd of de meerderheid de dialoog over de ruimtelijke ordening in Vlaanderen blijvend wil aangaan met de Volksunie en Agalev.

De mate waarin wordt ingegaan op onze amendementen, zal trouwens bepalend zijn voor ons stemgedrag. Maar de positieve signalen verheugen me alleszins. (*Applaus bij AGALEV en de VU*)

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer Sannen, ik heb twee vragen over de amendementen. U spreekt in uw amendement R over de mobiliteitsaan groei. We hebben daar gisteren al over gediscussieerd en zelfs een resolutie over gestemd. Hebt u het nu over ruimtelijke maatregelen of over andere maatregelen die de mobiliteitsaan groei afremmen? Wenst u dat andere dan ruimtelijke maatregelen in het structuurplan worden opgenomen?

De heer Ludo Sannen : Mijnheer Coens, u hebt het over amendement R?

De heer Joachim Coens : Inderdaad.

De heer Ludo Sannen : Er zullen uiteraard ook andere maatregelen in moeten worden opgenomen.

De heer Joachim Coens : Daar ben ik het natuurlijk volledig mee eens. Met mijn vraag bedoel ik echter specifiek of bepaalde zaken – bijvoorbeeld de tariefstructuur – in het ruimtelijk structuurplan moeten worden opgenomen.

De heer Ludo Sannen : De invulling van onze ruimte zal natuurlijk bepalend zijn voor de behoef-

ten aan bijkomende mobiliteit of de vermindering van bepaalde vormen ervan. Ik herinner me nog een gedeelte uit uw resolutie. Mevrouw Tyberghien heeft daar ook al naar verwezen toen ze het had over bepaalde diensten die ze in het buitengebied zou willen handhaven. U gaat er immers van uit dat dit misschien de mobiliteit zal tegengaan.

Zo merkt men toch dat een bepaalde ruimtelijke invulling invloed heeft op de mobiliteit. Op dat vlak is het plan niet uitgewerkt. Men geeft wel aan welke noodzakelijke lijninfrastructuren men wil realiseren, maar voegt geen duidelijke prognoses toe hoe men die voorspelde trend denkt om te buigen, ook via een ruimtelijk beleid.

De heer Joachim Coens : Ik heb nog een tweede vraag. U sprak zonet over woonbehoeften. U ging niet helemaal akkoord met het vooropgestelde cijfer van 400.000 woonplaatsen. U stelt voor om er 300.000 te nemen, en er 100.000 in reserve te houden. Voor de afbakening van het stedelijk gebied hebben we echter nog geen duidelijke kwantitatieve invulling van de oppervlakte. Mijnheer Sannen, als die twee gegevens niet vastliggen, hoe kunt u dan vragen dat de dichtheid bindend wordt? Waarom bent u dan niet tevreden met de manier waarop die nu is aangegeven? Momenteel ontbreken toch eigenlijk gegevens voor die rekensom?

De heer Ludo Sannen : Mijnheer Decaluwé, u zegt zelf dat het stedelijk gebied nog niet is afgebakend. Ik verwijs in dit verband naar amendement D. Hierin hebben we het precies over de afbakening van het stedelijk gebied. Natuurlijk gaat het ook over de behoeften die in het stedelijk gebied aanwezig zijn. We zeggen duidelijk dat we geen krampachtige afbakening willen. Als je doelstellingen naar voren schuift, moet je ook zorgen dat ze realiseerbaar zijn, in casu binnen de afbakening van het vooropgesteld stedelijk gebied. Dat lijkt me nogal logisch.

Daarom denk ik dat ons amendement D een duidelijk antwoord geeft. De afbakening moet ruimte bieden om de taakstelling rond de zestig-veertigverhouding op het vlak van wonen en rond het toegemeten pakket aan bedrijfsterreinen als economische knooppunten haalbaar te maken. Het is dus belangrijk dat men die zestig-veertigverhouding formuleert, maar het is even belangrijk dat men bij de afbakening rekening houdt met de doelstelling die men in het ruimtelijk structuurplan heeft opgenomen.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Ik stel voor dat we het debat onderbreken, en dat we het deze middag na de actuele vragen voortzetten.

Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14.15 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.57 uur.*
